

A close-up photograph of a bright yellow flower with many petals, set against a dark background. The flower is the central focus of the image.

letnik 1
marec

• 2012 •

sopotja

glasilo
slovenske manjšine
na Reki in v PGŽ

številka 1

ISSN 1848-4360

Sopotja

glasilo slovenske skupnosti na Reki in v PGŽ

ISSN 1848 - 4360

letnik 1, št. 1

Reka, marec 2012

Izdajatelj:

Slovenski dom KPD Bazovica, Podpinjol 43,
51000 Reka
bazovica@bazovica.hr, zanj: Milan Grlica

Svet slovenske narodne manjšine Mesta Reka
Podpinjol 43, 51000 Reka
vj.slo.nm.ri@gmail.com, zanj: Boris Rejec

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ
Podpinjol 43, 51000 Reka
vj.slo.nm.pgz@gmail.com
zanj: Dimitrij Jelovčan Bulatović

Na naslovnici: Ira Petris, *Kao sunce*
Karikatura: Bojan Grlica

Uredništvo:

Jasmina Dlačić, Milan Grlica, Dimitrij Jelovčan
Bulatović, Darko Mohar, Boris Rejec, Vito-
mir Vitaz, Marjana Mirković
glasilo@bazovica.hr
Podpinjol 43, 51000 Reka

Urednica: Marjana Mirković
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr
gsm: 091 593 6086

Glasilo izhaja trimesečno
Naklada je 600 izvodov

Lektorica: Darka Tepina Podgoršek
Oblikovanje, prelom in tehnično urejanje:
Krispin Stock
Tisk: Tiskara Sušak

Glasilo finančno podpirajo:
Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v
zamejstvu in po svetu
Primorsko-goranska županija
Mesto Reka
Svet za narodne manjšine Republike Hrvaške

Slovenski dom KPD Bazovica

tel.: 215 406, 324 321, faks: 334 977
tajništvo, knjižnica in klubski prostori
torek in četrtek: 10.00–12.00, 18.00–20.00
MePZ, vaje, ponedeljek: 18.00–20.30
Dramska skupina: po dogovoru
Folklorna skupina: sreda, 19.00–20.30
Plesna skupina: ponedeljek, 20.00–21.30, sreda,
20.45–22.00
Planinska skupina: torek, 20.00–22.00
Fotografska skupina: drugi in zadnji četrtek: 18.00
Dop. pouk slovenščine: ponedeljek, začetniki: 17.00–18.30
nadaljevalci: 18.30–20.00
Mladinska skupina: po dogovoru
www.bazovica.hr/mladinci

EGON: UMETNIK

Veleposlaništvo Republike Slovenije v RH

Alagovićeva 30, 10 000 Zagreb, RH
Veleposlanik: Vojko Volk
Konzularni oddelek, uradne ure:
ponedeljek od 9.00 do 12.00
sreda od 9.00 do 12.00 in od 14.00 do 16.00
petek od 9.00 do 12.00
tel.: + 385 1 63 11 014, + 385 1 63 11 015
faks: + 385 1 46 80 387
el. pošta: vzg@gov.si
spletna stran: <http://zagreb.veleposlanistvo.si>
Konzularni dan na Reki bo
31. maja 2012 od 10.00 do 12.00

Državljanom RS je v nujnih primerih
zagotovljen kontakt z dežurnim diplomatom:
med tednom: od 16.30 ure
konec tedna in med prazniki: 24 ur
tel.: +385 98 462 666

Generalni konzulat RS, Split
Častni konzul Branko Roglič
tel./faks: +385 21 389 224
el. pošta:
generalni.konzulat.rep.slovenije@st.t-com.hr
uradne ure: ponedeljek–petek od 9.00 do 13.00

Sopotja, marec 2012, št. 1, letnik 1

Kazalo:

Uvodnik.....	03
Iz društva.....	03
Iz svetov.....	18
Iz Urada za Evropo.....	20
Iz pouka DPS.....	21
Literarni kotiček.....	22
Si-T.....	22
Pogled z onkraj Snežnika.....	30
Srečanja.....	31
Foto kotiček.....	32

UVODNIK

Spoštovane bralke in bralci,

v rokah imate prvo številko našega informativnega biltena v novi obliki, Sopotja.

Pred sedmimi leti smo vam s ponosom predstavili glasilo slovenske narodne manjšine na Kvarnerju, Kažipot. Z veliko truda in veselja smo izdali kar osemdeset številok. Namen našega Kažipota je bil dobro in redno obveščanje o kulturnih in drugih dogodkih v društvu in širše ter o manjšinski problematiki, pa tudi o pomembnejših novicah iz države matične kulture. Izdajali smo ga v naše in, prepričani smo, tudi v vaše zadovoljstvo.

Ves čas smo skušali prisluhni tudi vašemu mnenju in raznim idejam ter vse to kar se da upoštevati. Po dolgem premišljevanju pa smo se odločili, da časopis razdelimo na mesečni napovednik Info in trimesečnik Sopotja.

Napovednik Info, ki že izhaja, napoveduje dogodke, načrtovane mesec dni vnaprej. Tako

vas redno in pravočasno obveščamo o dogajanjih, sami pa si lahko izberete, kaj vas zanima in kaj si boste ogledali.

Sopotja bodo izhajala trimesečno in bodo predstavljala dogodke, utrinke in zanimivosti na območju Reke in naše županije iz preteklega obdobja. Doselej smo morali zaradi premalo prostora besedila večkrat krajšati, tudi fotografije so bile premajhne. Zato bo novi časopis večjega formata, besedila bodo obširnejša in fotografije razvidnejše. Vsebina bo obsegala več rubrik: v osrednji, Iz društva, bo pozornost namenjena dogajanju v KPD Bazovica in gostujočim nastopom njegovih skupin, v naslednji, Iz svetov, pa dejavnosti slovenskih manjšinskih svetov na mestni in županijski ravni, ki tudi imata sedež v poslopju Slovenskega doma in sta poleg društva tudi založnika glasila. Sledili bosta rubriki Iz Urada za Evropo, pisarne, ki ima od tega leta tudi prostore v poslopju Slovenskega doma, in Iz dopolnilnega po-

uka slovenščine in slovenske kulture, ki poteka v našem društvu. Rubrika Literarni kotiček bo predstavljala del literarnega ustvarjanja članov društva in drugih bralcev, rubrika Slovenska informativna točka Si-T pa najpomembnejše novosti s področja položaja slovenske narodne manjšine na Hrvaškem in s tem povezano problematiko. S posebnim zadovoljstvom napovedujemo tudi rubriko Pogled z onkraj Snežnika, v kateri bo dolgoletni novinar Primorskih novic Tomo Šajn iz Ilirske Bistrice za nas spremljal dogajanja v Sloveniji. Rubrika Srečanja bo prinašala pogovore z rojaki, rubrika Foto kotiček pa izbor fotografij naših članov.

Upamo, da boste z našimi novostmi zadovoljni, in vas vabimo k sodelovanju. Postanite naši sodelavci, predlagajte nam svoje zamisli in bogatite vsebino tudi s svojim pisanjem in fotografijami.

Želimo vam prijetno branje.

♦ Uredništvo

IZ DRUŠTVA

•DECEMBER•

1. december

Sviščaki, Slovenija

Tečaj uporabe zimske opreme

Že tretje leto zapored je planinska skupina KPD Bazovica priredila tečaj uporabe zimske opreme v gorah. Spoznavanje nevarnosti hoje v zasneženih hribih je zelo pomembno za tiste, ki so mu ne glede na letni čas gore pri srcu. Kratek dan, plazovi, opasti, veter, nizke temperature, led in še marsikatera druga nevarnost preži v zimskem času na vsakega obiskovalca gora. Planinci KPD Bazovice se zavedajo, da obisk gora razen

volje, opreme in izkušenj zahteva tudi veliko znanja. Zato so v zadnjih letih planinskemu izobraževanju posvetili kar precej časa. Tretji zimski tečaj so letos s pomočjo PD Snežnik in gorskih reševalcev iz Ilirske Bistrice organizirali na Sviščakih. Tečaja se je udeležilo deset članov planinske skupine in dva gosta iz drugih reških planinskih društev. V nasprotju s prejšnjimi tečaji na Platu je bilo vreme tokrat zelo primerno za učenje: ne premrzlo, brez vetra in sončno. Tudi snežne razmere so bile primerne za vadbo uporabe derez in cepina. Snega ni bilo veliko in je bil precej trd. Na tečaju je bilo v teoriji in praksi obdelanih

kar nekaj tem: hoja z derezami, zaustavljanje padca s cepinom, hoja ledeniške naveze, uporaba lavinske žolne, sonde in lopate, terensko preverjanje nevarnosti plazov. Teme sta obdelala in v praksi pokazala gorska reševalca iz Ilirske Bistrice Vladimir Dekleva in Tomaž Kaluža.

Tri ure učenja na zasneženih Sviščakih so hitro minile. Seveda smo tečaj izkoristili tudi za dogovor o nadaljnjem skupnem delu in sodelovanju. Tako se bodo planinci iz Ilirske Bistrice udeležili kar nekaj izletov, ki jih organizira PS KPD Bazovica, planinci Bazovice pa bodo letos še nekajkrat prišli na Sviščake in Snežnik. ♦ Darko Mohar

Snežni prerez. Foto: Darko Mohar

3. december Slovenski dom KPD Bazovica Romeo in Julija (pa še kaj)

V polni dvorani KPD Bazovica je potekala dvajseta uprizoritev komedije *Romeo in Julija (pa še kaj)* Vjeka Alilovića v režiji Serđa Dlačića, ki je bil tudi navzoč.

Obiskovalci so bili tudi tokrat navdušeni, nekateri prvič, marsikateri pa drugič ali celo tretjič. Pohvale so znova kar deževale, tako kot čestitke po nastopu, ki je bil, kot je ob koncu večera napovedal predsednik KPD Bazovica in tudi eden izmed igralcev Milan Grlica, verjetno zadnji, saj za predstavo ni preprosto zbrati dvanajst ljudi, ki imajo svoje zaposlitve in druge obveznosti. Dvajset predstavitev je za tolikšno ljubiteljsko skupino lep uspeh, je ocenil, in se ob tej prilo-

žnosti v imenu društva iskreno zahvalil vsem sodelujočim pri predstavi. To so režiser Serđo Dlačić in igralci (navedeni po abecednem redu): Siniša Posarić (režiser Mario Knežak), Ivana Baković (hčerka Maja), Zdenka Jelovčan (igralka Mirela), Nataša Grlica (igralka Albina), Anita Hromin (igralka Sonja), Milan Grlica (igralec Dinko), Stojan Dragaš (Marino/Romeo), Kristina Lalić (Darija/Julija), Loredana Jurković (igralka Ivanka) in Alojz Ušenik (selektor dr. Janez Butara). Šepetalca sta bila Dragica Rizman in Vitomir Vitaz, za tehniko je skrbel Tolja Hromin, avtor fotografij za plakat je Istog Žorž, scenografija pa delo dramske skupine. Komedijo je iz čakavščine poslovenila Jasna Zazijal-Marušić, tudi navzoča in zelo zadovoljna na sobotnem večeru. ♦ Marjana Mirković

Romeo in Julija (pa še kaj). Foto: Andrej Hromin

3. december Izlet na Munski Orljak PS KPD Bazovica

Sobotno jutro, megla do tal, tik pred dežjem, toda ekipa planincev PS KPD Bazovica se ne da: odločitev je padla, izlet na Munski Orljak bo. Del ekipe se je zbral v Matuljih, ostanek v Mučičih, se razporedil v dva avtomobila in odpravil proti Munam, naselju v srcu Čičarije.

Namrščeni oblaki so grozili z dežjem, vendar je jugozahodnik napovedoval, da nam bo vreme vendarle naklonjeno. Do vrha nas je čakalo dve uri lažje hoje, na začetku po precej ravni poti skozi prekrasen bukov gozd, vendar je bil tik pred vrhom vzpon nekoliko resnejši, a relativno kratek. V majhni, a dobro razpoloženi ekipi smeha ne zmanjka, zlasti ker Zdenka vsake toliko doda kakšno šalo ali anekdoto, tako da je bil tudi zaspan gozd v megli poln veselja. Na vrhu nas je pričakal močan veter, a vseeno ne tako močan, da nam ne bi dovolil fotografiranja, vpisa v knjigo in drugih formalnosti, pečata in podobnega. Ja, doživeli smo tudi sladko presenečenje, Marijine palačinke s sirom in marmelado, o katerih lahko rečemo, da so že tradicionalne, kajti decembrske izlete v Čičarijo vselej spremljajo palačinke, ki postajajo legendarne in jih je treba pohvaliti! Spust je bil malo lažji, vrh je osvojen, cilj uresničen, ob pogovoru in lahkem sprehodu smo se, vedri in z nasmehom na žarečih licih, vrnili do avtomobilov in se seveda poslovili od Čičarije ter ji v prihodnjem letu, na enem izmed njenih vrhov, napovedali novo srečanje. Da se ne pozabi, naj še dodam: našli smo dve redki trofeji, »bukalin« (vrč), ki ga bo Zdenka uporabljala kot posodo za cvetje, in čutarico, verjetno še iz časa prve svetovne vojne; ta bo verjetno krasila police Borisove konobe.

Ob vrnitvi smo se na kozarčku domačega vina in soku ustavili

še pri Vedrani in njeni družini, zatem pa se vsi odpravili proti svojemu domu. V ekipi PS KPD Bazovica smo bili vodnik Boris Rumac, Zdenka in Lucijan Verbanac, Irena in Kristina Valkai, Lili Čargonja, Jasmina Dlačić in Mirjana Brumnjak.

♦ Mirjana Brumnjak, prevod Marjana Mirković

Z izleta na Munski Orljak.
Foto: Kristina Valkai

6. december Slovenski dom KPD Bazovica Retrospektiva 2011, razstava

Fotografska skupina Slovenskega doma KPD Bazovica je postavila in odprla razstavo Retrospektiva 2011. Na ogled je bila v prostorih društva in odprta do 31. januarja letos. Na razstavi so sodelovali Petra Aničić, Andrea Čučić, Anita Hromin, Leo Lović, Ivona Novaković, Lea Stilin, Ira Petris, Paola Trupac in mentor Istog Zorž. Vsi avtorji so se predstavili s po dvema fotografijama, posnetima v letu 2011, kar je bila tudi povezovalna nit med fotografijama.

Razstava je bila dobro obiskana in zahvaljujemo se vsem, ki spremljajo naše delo. ♦ Petra Aničić

Kameni cvijet. Foto: Petra Aničić

10. december Slovenski dom KPD Bazovica Prednovoletna prireditev

V soboto, 10. decembra, smo si ogledali še eno tradicionalno prednovoletno prireditev. Po kratki uvodni besedi, v kateri je Vitomir Vitaz omenil skorajšnji dan samostojnosti in enotnosti, je v počastitev praznika zadonela Pesem o svobodi Radovana Gobca. Zapel jo je naš mešani pevski zbor pod vodstvom Maje Dobrila. Sledile so še tri pesmi, in sicer Gor čez jezero, Rožmarin in Kum ba yah. Program se je nadaljeval z nastopom naše folklorne skupine, ki je predstavila venček gorenjskih in istrskih plesov. Naši gostje so bili tudi člani klape Kvarner, ki so se kar nekajkrat vrnili na oder. Zapeli so nam šest pesmi v izvorni obliki. Na odru sta se predstavila tudi dva mlada harmonikarja, Srečko in Damjan Mihelić ter nam izvedla Avsenikovi Večer na Robleku in Na Golici. Naš gost je bil znova tudi Davor Grgurić iz Delnic. Ob spremljavi Davorja Jevtova na ki-

tari je zapel pesem Jaka Rijeka. Pesem je posvečena našem mestu Reki, njegovi multietničnosti in kulturi soživljenja. Oba Davorja sta tudi avtorja skladbe. Med programom smo se z nekaj pesmimi spomnili nedavno preminulega pesnika Toneta Pavčka. Nastopila je tudi plesna skupina s koreografijo Moves Like Jagger v pripravi Hane Nusbaum. Proti koncu je Vitomir Vitaz vsem navzočim voščil vesele in srečne prihajajoče praznike in napovedal še zaključni del programa, spomin na Lojzeta Slaka, ki se je tudi pred kratkim preselil med nebeške muzikante. Spomnili smo se ga z besedami, ki jih je o njem napisal Tone Pavček. Zatim je bila predvajana kratka projekcija z znano Slakovo V dolini tihi in vsi navzoči so se odzvali na povabilo k skupnemu petju. Po programu smo se preselili v prvo nadstropje in se ob nekaj pri-grizka, žlahtni kapljici, pesmi in plesu še veselili. Razšli smo se z željo, da bi nam bilo v prihodnjem letu vsaj tako lepo kot v tem

♦ Vitomir Vitaz

Nastop folklorne skupie. Arhiv društva.

10. december Tamar, Slovenija Sprejem dedka Mraza v dolini Tamar, črtice z izleta PS KPD Bazovica

Ko se je med otroki v planinskem društvu razširila novica, da je v načrtu organizacija izleta na sprejem dedka Mraza v dolini Ta-

mar, je bilo takoj jasno – na izlet gremo in pika.

Manjša ekipa se je hitro dogovorila in treba je priznati, da je organizacija takšnih izletov z najmlajšimi zelo zahtevna in odgovorna. Vendar je zadovoljstvo, ki ga ti prinašajo, v pozitivnem pogledu nenadomestljivo, saj človeka vrnejo v čas brezbriznega otroštva

inna kratko potisnejo v stran vsakodnevno življenjsko naglico.

Iz Opatije smo se ob pol osmih zjutraj odpravili v smeri Planice (Rateče). Na meji je pred nami čakalo šest avtobusov, a se nam to ni zdelo grozno. Za zanimivo in zabavno vožnjo je v avtobusu poskrbela najmlajša članica naše skupine, Martina (z ljubkovalnim imenom Marty). Smeha ni manjkalo, tako da je čas hitro minil. Sprašujem se le, kako otrokom uspe, da toliko štosov kar stresejo iz rokava. Kako je dobro biti majhen. Malo pred Ljubljano smo se slišali z našimi prijatelji iz PD RTV Ljubljana, ki so bili pobudniki in organizatorji tega izleta. Skrbelo jih je, da si morda nismo premislili, toda ko se zbere ekipa s Kvarnerja, velja pregovor »Krepat, ma ne molat«, kar pomeni, da ni sile, ki bi nas zaustavila in prisilila k umiku. V Planico smo prišli prvi, a že slabih pet minut za nami so prišli tudi mali planinci PD RTV Ljubljana. Vsi smo se postrojili, prešteli in odpravili proti dolini Tamar, ki leži v severozahodnem delu Slovenije, v osrčju Julijskih Alp. Nad dolino se dvigujejo prelepi vrhovi Jalovec, Mojstrovka in Ponce, eden lepši od drugega. Otroci so bili navdušeni, in vprašanja, kdaj bomo

šli v visoke gore, so kar deževala. Do doma v dolini Tamar smo potrebovali uro lahke hoje. Za malo zimske idile je primanjkovalo snega, a smo bili vseeno zadovoljni. V domu je male planince čakalo kosilo, v jedilnici so se postrojili kot palčki in prav lepo jih je bilo videti toliko zbranih skupaj, polnih veselja in doživetij, žarečih lic in z novimi zgodbami, ki se kar niso nehale. Po kosilu je nastopil tudi pričakovani ključni trenutek, prihod dedka Mraza z vrečami, polnimi daril. Dedek Mrzpa je bil malce drugačen, malo nenavaden, v rjavi obleki in s simpatičnim darilom izobrazovalne vsebine. Sledilo je obdarovanje, skupno fotografiranje za spomin in vrnitev proti Planici.

Planinci PD RTV Ljubljana so se pri organizaciji izleta resnično potrudili in si zaslužijo vse pohvale. Vse je bilo vrhunsko opravljeno. Otroci so bili zelo zadovoljni, in v avtobusu od Planice do Opatije se zgodbe niso zaustavile. Polni lepih vtisov ter bogatejši za nova prijateljstva in izkušnje smo se vrnili na svoje domove, v upanju, da se bomo tudi v prihodnje pridružili podobnim akcijam in nadaljevali naše prijateljsko sodelovanje.

♦ Mirjana Brumnjak, prevod Marjana Mirković

kot beseda, mostički, potoki in korajža.

In nadaljevalo se je povsod, vse leto, skoraj vsak konec tedna, po hrvaških in slovenskih hribih, v Avstriji. V dejavnost naše planinske skupine so vključene še dodatne dejavnosti, srečanja s planinci v Ilirski Bistrici in Ljubljani. Obiskali so nas prijatelji, Slovenci in planinci iz Kaknja. Tokrat sem večino izletov tudi sama prehodila in opisala za naš Kažipot, tako da sem uživala v spominih in prelepih fotografijah. Ne bi ponavljala in besedičila, bilo je lepo in za naše dejavnosti – izlete, razstave, predavanja – je premalo časa in seveda denarja. Volje je pa kljub vsemu veliko. Želja tudi.

Še enkrat velika hvala Darku za prelepo predavanje in pregled naših dejavnosti v letu 2010 in na svidenje ob letu osorej, ko si ogledamo 2011. leto.

Pestro naprej. ♦ Jasna Zazijal-Marušič

Dedek Mraz v dolini Tamar. Foto: Alenka Sakelšek

13. december
Slovenski dom KPD Bazovica
PS KPD Bazovica 2010
Darko Mohar, predavanje

Lepo je videti vse naše planince in gostujoče.

Po Darkovih uvodnih besedah so se zavrtele fotografije vseh pohodov in izletov v 2010. letu. Začelo se je z že tradicionalnim izletom v Istro (takoj po silvestrovanju, 3. januarja 2010). Slika pove več

♦ Hafner, na vrhu. Foto: Andrej Mohar

Kamen na Štajerskem. Foto: Darko Mohar

17. december Društveni dom, Tršće Božični koncert SKD Gorski kotar KPD Bazovica

Vabilu SKD Gorski kotar, da na tradicionalnem božičnem in novoletnem programu v Društvenem domu v Tršču sodeluje tudi naša folklorna skupina KPD Bazovica, smo se z veseljem odzvali. Ob samem prihodu v Tršće, slikovito goransko mesto, ki nas je sprejelo v snegu, je pri mnogih izmed nas vzbudilo vzdihljaje melanholije in spominov na nekdanje idilične podobe manjših krajev v Gorskem kotarju.

Prvi vtisi, zatem pa hitro v Društveni dom, da se pripravimo za nastop. Majhna dvorana, polna do zadnjega kotička, vse nekako naravno, brezbrizno, popolnoma amatersko. A tudi mi smo amaterji, in to je bilo za nas dodatno znamenje, da je izginil še tisti kanček treme, ki je sicer navzoč

pred vsakim nastopom. Bili smo pripravljene in čakali smo na svoj nastop. Ob spremljavi mladega harmonikarja Danijela Šimeka smo zaplesali splet gorenjskih in istrskih plesov, v koreografiji gospe Alenke Juretić in vodje folklorne skupine gospodične Martine Mičetić. Če sklepamo po navdušenju polne dvorane, je bil naš nastop dobro sprejet, po mnenju nekaterih gostov pa tudi popolnoma profesionalen, kar bi nam morala biti spodbuda za še večji trud pri delu.

Po predbožičnem koncertu nas je gostitelj povabil na večerjo v restavracijo pod Milanovim Vrhom. Ob goranskih specialitetah in dobrem vinu so vsi udeleženci predbožičnega srečanja zapeli in zaplesali na druženju, ki je trajalo še dolgo v noč.

Gostitelju velja vsa pohvala za organizacijo srečanja, z obljubo, da na našo skupinolahko znova računa.

♦ Jadranka Bistričić, prevod Marjana Mirković

(bil) tudi prvi predsednik manjšinske koordinacije SLOMAK, med drugim kot zelo pomembno ocenil vzpostavitev funkcije ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu ter njegovo pozitivno vlogo tudi na meddržavni ravni. Rudi Pavšič se je ob tej priložnosti zavzel za ohranitev tega ministristva tudi v prihodnje.

Vabilu na sprejem so se iz Hrvaške med drugimi z Reke odzvali tudi predsednik Slovenskega doma KPD Bazovica Milan Grlica, podpredsednica društva Jasmina Dlačić, Marijana Košuta-Banković in Petra Aničić z Urada za Evropo in spodaj podpisana.

♦ Marjana Mirković

Milan Grlica, dr. Boštjan Žekš, Marijana Košuta-Banković in Petra Aničić. Foto: Igor Šerdoner

Nastop folklorne skupine v Tršču. Foto: Milan Grlica

20. december Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, Ljubljana Novoletni sprejem

Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjan Žekš je ob koncu svojega mandata in izteku leta 2011 priredil sprejem za predstavnike slovenskih organizacij v sosednjih državah. Srečanje je bilo tudi tokrat dobro obiskano, minister dr. Boštjan

Žekš pa je uvodoma spregovoril o njihovem položaju, ki ga je ocenil za dobrega. Mnenje, da se razmere izboljšujejo, je med drugim podkrepil tudi s podatkom, da so *Slovenci na Hrvaškem znova v ustavi, na Reki so odprli slovenski vrtec, v Varaždinu začeli pouk slovenščine na gimnaziji*. V imenu povabljenih je predsednik ene izmed krovnih organizacij v Italiji, Slovenske kulturno-gospodarske zveze Rudi Pavšič, ki je

23. december Slovenski dom KPD Bazovica Lokal znova odprt

Po večmesečnem premoru je svoja vrata znova odprl lokal v pritličju Slovenskega doma na Reki. Imenuje se Caffè bar Tor, prevzel pa ga je novi lastnik, mladi Boris Lipovac, sicer dolgoletni član društva KPD Bazovica. Za prijetno ozračje v lokalu sta zaslužniti tudi vedno nasmejana natakari Maša in Borisova sestra Ana, ki za dodatno slovensko vzdušje poleg pogovora v slovenščini občasno poskrbi tudi oblečena v narodno nošo. Iz dobro obveščenih krogov smo neuradno izvedeli, da se v lokalu radi in pogosto shajajo člani mladinske skupine društva. Sami so to potrdili, rekoč, da »se ovčke rade najdejo v toru (čredi)«. Tudi »znane osebnosti« društva pridejo po kaj toplega ali na kozar-

ček veselja in prijateljskih besed. Zelo smo veseli, da imamo še en prostor, v katerem se lahko družimo in zabavamo, vse od ponedeljka popoldne do nedelje, ko je lokal zaprt. Za rezervacije je številka 098/684 735.

♦ Povzeto po zapisu Martine Čiković

Odprtje Tora. Foto: Maša Maras

Obletnica 50 let PD Kamenjak

Planinsko društvo *Kamenjak* na Reki je bilo ustanovljeno v decembru 1961. leta. Kot njegovi člani so se v njem zvrstili številni znani reški planinci, športniki, smučarji, umetniki in gospodarstveniki. V najboljših letih je društvo štelo več kot 3000 članov. V letu 1964 so na Hahličih, tam, kjer je v drugi svetovni vojni pogorel dom, začeli graditi novega. Gradnja je dokončana leta 1968. Istega leta je društvo kupilo hišo v Frbežarjih pri Tršču v Gorskem kotarju in jo začelo preurejati v planinski dom. Hiša je še danes v uporabi, v njej pa lahko prenoči do petdeset planincev.

Tudi danes je PD *Kamenjak* največje planinsko društvo na Reki, kljub temu da je po domovinski vojni del članov ustanovil nekatera nova reška planinska društva. V PD *Kamenjak* organizirajo številne tradicionalne pohode, skupne izlete in druga dogajanja v sodelovanju z drugim reškimi društvi, vzdržujejo več kot 100 kilometrov planinskih poti, or-

ganizirajo planinsko šolo. Skupaj z njimi planinci KPD Bazovica tesno sodelujejo od ustanovitve planinske skupine. Skupni izleti in pohodi, balinarski turnirji, obnova *Poti prijateljstva Snežnik – Snježnik* in druge skupne akcije veliko prispevajo k razvoju reškega planinstva. Zato je ob proslavi 50. obletnice PD *Kamenjak* podelil planinski skupini KPD Bazovica priznanje.

Sama proslava je potekala večji del decembra. Začela se je s pohodom na Kamenjak, nadaljevala pa s predstavitvijo monografije *50 godina planinarskog društva Kamenjak Rijeka 1961–2011*, ki si jo člani PS KPD Bazovica lahko izposodijo v času sestankov planinske skupine. Sočasno sta bili odprti dve razstavi: razstava starih fotografij ob petdeseti obletnici in peta razstava planinske fotografije. Na slednji so sodelovali tudi člani KPD Bazovica Andrej Mohar, Darko Mohar in Anita Hromin, ki je za svoj posnetek prejela tretjo nagrado. Proslava se je končala ob koncu meseca s slovesno skupščino, na kateri je bilo med drugim priznanje za sodelovanje podeljeno tudi planincem KPD Bazovica.

♦ Darko Mohar

Z razstave PD Kamenjak.
Foto: Darko Mohar

♦ JANUAR ♦

1. januar Pohod na Učko v prvem novoletnem dnevu PS KPD Bazovica

Prvi dan novega leta, sončen in čudovito tih. Na reških cestah nikogar ni, po silvestrovanju lju-

dje še spijo. Planinci pa gredo na Učko. Jeklene konjičke smo pustili na Poklonu in stopili na belo, mehko snežno preprogo, ki se je bleščala s soncem obsijana, kot da bi bila posuta z diamanti. Bukov gozd spleta plave sence, v katerih se skrivajo ptiči in jih lahko le slišimo, kadar žvrgolijo. Vse več nas je in zdaj se skoraj nenehoma želi: dober dan, vse najboljše, polno zdravja, zanesljiv korak, še polno pohodov ...

Pod Vojakom, ko sestopamo s steze na cesto, pridrvi mimo terensko vozilo gostiteljev pohoda, PD Opatija, dodobra naloženo, ravno ob pravem času: nekaj minut do poldneva. Hitimo mimo »industrijske cone«, da bomo vsi ob 12. uri na vrhu. Pridni domačini so pod stolp prinesli *manjerke* s čajem in kuhanim vinom ter že delili kar precejšnji množici planincev iz več planinskih društev, med katerimi je bilo tudi petnajst članov planinske skupine KPD Bazovica. Iz nahrbtnikov smo drug drugemu ponujali slaščice in druge dobrote. Točno ob 12. uri smo nazdravili s kozarčkom penine in si zaželeli veliko lepih in varnih pohodov v hribe.

Pred odhodom še čas za razgled in fotografiranje: Reka kot na dlani, v tenko meglico zaviti otoki Kvarnerja, v morju se koplje sonca blišč, hribčki Istre in Alpe, posute s snegom ... ♦ Anita Hromin

8. januar Osmič v Istri Tradicionalni novoletni pohod v Istro PS KPD Bazovica

Vrstijo se akcije planinske skupine KPD Bazovica in po nekaj pohodih jih kar preimenujmo v tradicionalne. Istra tako ostaja prvi izlet na prvo nedeljo v novem letu.

Izlet so organizirali Mario in Diana ter Silvina in Ago.

Najprej so naročili lepo, suho vreme, skoraj brez vetra in prijetno sončno, malo mrzlo, kar je prav za ta čas v letu, saj je zač-

tek januarja in je v redu, da nas tudi malo zebe ... lažje hodimo.

Z Reke smo se brez zamude odpeljali ob 8.30 proti Plominu. Po kratkem počitku v Dorini, ob kavici, čajčku, fritulah in jabolčni piti smo se odpeljali v Dubrovo. Na vhodu v Labin je bila včasih *stancija*, posestvo plemenitaške družine Frankovich iz Labina, ki pa je popolnoma propadla. Zato se je pred leti začelo premišljevati o njeni obnovi in leta 1969 je bil na pobudo prof. Diminića in prof. Branka Fučića organiziran Mediteranski kiparski simpozij z udeležbo umetnikov kiparjev iz Evrope, Amerike in Azije. Travniki v Dubrovi okrogtega posestva so velika razstava kamnitih skulptur. 1997. leta so udeleženci začeli urejevati »Belo cesto«. Danes je urejeno že 25 delov ceste, vsak v dolžini 25 m. Ti umetniško tlakovani deli »Bele ceste« so med seboj povezani in z nje smo si ogledali še razstavo skulptur v naravi.

Po izredno poučnem ogledu Dubrove smo zavili v Labin in se po pešpoti napotili v Rabac. Ob potoku od Labina do morja se steza prebija skozi gozd in vejevje, čez mostičke, čez apnenčast teren, po skalah in gramozu, v popolni divjini in tihoti slišiš svoje in tuje korake ter klepet potoka, ki čez uvene bazenčke in slapove hiti proti morju in nas spremlja. Na polovici poti steza zavije navzgor proti Skitači in planinski koči PD Skitača Labin. Vendar je naš cilj veliko bližje. Obiskali smo ruševino romantične cerkvice sv. Hadrijana iz 12. stoletja. Južno od cerkvice se razlega čudovit razgled na Rabac in Kvarnerski zaliv. Ko smo že blizu morja, stopamo čez visoke stopnice (ki jih je mogoče delal Veli Jože). Steza se umiri in zadiši morje in nasproti že hiti Mario. Še kratek sprehod do morja in skupina, lačna od hoje, a še ne utrujena, z avtobusom drvi proti Pazinu, v Bane na okrepčilo. Vedno se tako konča, s pesmijo, plesom, vmes pa dobra jedaja in

pijača ... mogoče tudi nasprotno. Saj je vseeno. Na harmoniko je igral in zraven pel Davor Aničić, potrpežljivo nas je čakal in lepo vozil Danilo iz ZRI & CO toursa. Ob devetih smo bili doma, drugo leto pa vse skupaj ponovimo. Pa še to. Držali smo se urnika, nihče se ni zgubil, ni bilo žejnih in lačnih, utrujeni naj gredo spančkat.

Vsem, ki jih nisem videla, želim obilo zdravja, sreče, zadovoljstva v novem letu 2012.

♦ Jasna Zazijal-Marušić

Labin. Foto: Darko Mohar

Pri Duletu v Banih. Foto: Darko Mohar

15. januar 18. zimski vzpon na Viševico PS KPD Bazovica

Devetčlanska skupina PS KPD Bazovica se je odpravila na tradicionalni vzpon na Viševico. Žal tokrat ni bilo zimskega vzdušja in pohod se je začel že na cesti in v popolnoma spomladanskem ozračju.

Dan je bil sončen, miren in brez vetra v dolini. Odpravili smo se s skupino planincev PD Učka, skupno nas je bilo štirideset. Na začetku je bil tempo lahek, tako da so nas lahko vsi spremljali, vse do vstopa v vlako. Že pri prvem vzponu pa se je naša skupina ločila, pa smo čakali in prestrezali druge planince iz PD

Učka. Na razpotju proti Viševici in Striležu so se začele zimske razmere, sneg na poti je bil dovolj trd za hojo in nas ni upočasnjeval, morali pa smo paziti na ravnotežje pri hoji. Takrat smo se odločili, da bo naša devetčlanska skupina nadaljevala s svojim tempom in že po tridesetih minutah smo bili na vrhu Viševice. Pravo zimsko vreme z mrzlim vetrom je pokazalo svojo naravo, tako dasmo se na hitro poslikali in se sklenili čimprej spustiti proti gozdu in umakniti pred vetrom. Pri sestopu smo srečevali planince iz drugih planinskih društev, ker smo na tem zimskem pohodu prvi dosegli vrh. Bravo za našo malo skupino.

Pri vrnitvi smo se odločili za drugo

pot, saj je bila prehojena prekratka in tudi do odhoda avtobusa ob pol štirih smo imeli čas. Predhodno smo se srečali s člani Gorske reševalne službe Reka in jih obvestili o svoji nameri, da se bomo v Ravno do avtobusa vrnili po grebenu prek Strileža. Resno smo vzeli njihov nasvet, naj bomo pozorni na zaledenelih strminah, in se pogumno odpravili. Tempo je bil dober in kmalu smo prispeli na vrh Strileža, obsijanega s soncem in brez najmanjšega vetra. Z vrha je bil prekrasen razgled na Kvarner, otoke in morje, na vrhu Viševice pa se je trlo planincev. Slika, ki se lahko vidi le enkrat na leto,

ko so takšni pohodi, zato je čar pohoda vsako leto nov poziv. Z vrha se nam skoraj ni dalo. Spust ni bil težaven, le oznake na posameznih predelih niso najbolj vidne in je treba paziti. Do avtobusa smo prispeli, kot smo predvidevali, ob pol treh. Celotna tura je torej trajala pet in pol ur, z vsemi odmori. Čas do odhoda avtobusa smo si krajšali v restavraciji Vera, kjer smo po svojih željah jedli in se okrepčali s toplimi napitki. Vrnitev na Reko, kamor smo prispeli ob pol šestih, je bila uro pozneje, na kratko smo se ustavili še v Fužinah.

• Zoran Bistričić, prevod Marjana Mirković

Na vrhu Viševice. Foto: Zoran Bistričić

Zimski vzpon na Viševico PS KPD Bazovica

Vzpon na Viševico se je prelagal že več let, za vzroke niti ne vem. Za vrh, ki mi je relativno blizu, se zdi, kot da je bil nekako stigmatiziran, zame pa je bil skrivnosten in začaran vrh Gorskega kotarja. Vsi pogoji za dober vzpon pa so se združili prav 15. januarja, na izredno lep sončen dan s prekrasnimi razgledi, z malce mraza, ki je ščipal v lica in nos, a nič preveč, dobro družbo, planinsko skupino KPD Bazovica. Vse to je bil recept, da mi Viševica zleze pod kožo in ostane v lepem spominu.

Vzpon na Viševico se je začel kakšnih 900 m pred Vagabundovo kolibo. Sprva smo hodili po ravni gozdnati cesti, zatem pa je steza zavila v gozd ob relativno večjem vzponu skozi gozdno vlako. Ko smo prešli gozdnato cesto, se je vzpon nadaljeval, a je bil nekoliko blažji in relativno krajši. Do vrha smo prispeli že v pičlih dveh urah. Imeli smo prekrasen razgled vse naokrog. Razgled na Liburnijo v varnem in čvrstem objemu Učke, na zasnežene Alpe (moje drage planine), vrhove Gorskega kotarja, ki se z modrimi obrisi dotikajo neba, v daljavi na Ličko Plješivico in ponosni Velebit ter na otoke Kvarnerja, ki

se kopljejo v soncu – vse to je bil nepozaben prizor z vrha Viševice. Na samem vrhu je sledilo že tradicionalno fotografiranje: odvij zastavo, drži jo, da je ne odnese veter, nasmej se malo, ej, pa še ena za Kažipot ali kakorkoli se bo že imenovalo novo glasilo, ni dobro, ponovi fotko. Seveda ne smemo pozabiti na pečate – formalnosti na vrhu je treba spoštovati. Zatim je sledil spust, ne po isti poti, temveč čez Strilež in zatem do Vagabundove kolibe. Na Strilež in šele potem v dolino smo se odpravili ravno zato, ker nam je ta dan dobro šlo in smo se vrha dokopali kot prvi med udeleženci pohoda, da ni imelo smisla, da sestopimo tako hitro.

Po čvrstem, suhem snegu je bilo res užitek hoditi. Žarki zobatega sonca so se lesketali na površini zaledenelega snega, kar je v odsevu ustvarjalo podobo najsjajnejših kristalov. Na Striležu ni bilo niti kančka vetra, resnično prekrasno je bilo uživati na soncu z razgledom na Velebit, morje in otoke. Baterije pozitivne energije za nove redne podvige so bile vsekakor napolnjene. Po dveh urah lahkega spusta smo prispeli v dolino in se zaustavili v prijetnem okolju gostilne Vera, si privoščili zalogaj ali dva in pijačo ter prijetno pokramljali med druženjem pri žarečem kaminu. Ob 15.30 smo se odpravili proti Fužinam in se za pol ure ustavili, kar tako, da ne pridemo prezgodaj domov. Še kratek sprehod ob jezeru, pogled na Fužine, preverjanje trdote ledu na jezeru – kajti nekateri so razmišljali tudi o drsanju – in naš izlet se je bližal h koncu.

Resnici na ljubo moram priznati, da sem se zjutraj, ko smo se zbrali na Delti, malce v dvomih vprašala, zakaj gremo z upokojenci HPD Učka. Zdelo se mi je, da je Viševica potemtakem nekaj zelo preprostega in ne ravno zanimivega. A pokazalo se je prav nasprotno. Na Viševici in Striležu je bilo prekrasno in tja se gotovo še vrnem, če ne prej, pa kot upokojenka.

Na izletu smo bili člani planinske skupine KPD Bazovica: vodnik Zoran Bistričič, Irena in Kristina Valkai, Vlado Kobas, Dionis Juric, Sanjin Dimevski, Maja Stipetić-Zuvela, Stanko Hrženjak, Diana in Mario Aničić, Milica Pejović in Mirjana Brumnjak. In nekaj črtic, takole, zame osebno, za srce in dušo, a le za moj planinski dnevnik ...

♦ Mirjana Brumnjak, prevod Marjana Mirkovič

Pot po zasneženem grebenu.
Foto: Zoran Bistričič

23. januar Slovenski dom KPD Bazovica MePZ Glasbena matica

Prvi gostje v tekočem letu so bili pevci mešanega pevskega zbora Glasbene matice iz Ljubljane. Zbor je bil ustanovljen leta 1891 in je najstarejši mešani pevski zbor v Sloveniji. Njegov prvi koncertni vodja je bil Matej Hubad, s katerim je zbor dosegal velike uspehe doma in v tujini. Izvajal je skladbe slovenskih in slovanskih skladateljev ter številna vokalno-instrumentalna dela. Po drugi svetovni vojni so zbor vodili številni priznani dirigenti, v zadnjem obdobju zborovodja Tomaž Tozon in Sebastjan Vrhovnik. Od leta 2009 vodi zbor Špela Podgoršek.

Zbor redno koncertira, se vsako leto udeležuje mednarodnih zborovskih srečanj in potrjuje na tekmovanjih v Sloveniji in tujini. Pohvali se lahko s srebrno plaketo s tekmovanja

v Mariboru, z bronastim odličjem tekmovanja v Nemčiji, na mednarodnem tekmovanju božičnih in adventnih pesmi v Pragi leta 2006 pa je prejel zlato medaljo. V preteklih sezonah je uspešno nastopal na mednarodnih festivalih v Rimu, na Ohridu ter v severni Italiji. V letu 2010 so na tekmovanju v Bratislavi v močni mednarodni konkurenci osvojili bronasto in srebrno plaketo, v 2011 pa srebrno priznanje na regijskem tekmovanju.

V juniju 2011 so bili na turneji v Bruslju, kjer so nastopili v evropskem parlamentu na osrednji proslavi ob 20-letnici Slovenije. Lani je zbor praznoval 120. obletnico svojega obstoja in tako pomemben nastop pred evropskimi poslanci je bil eden osrednjih dogodkov v jubilejnem letu, ki so ga v januarju sklenili s slavnostnim koncertom v Slovenski filharmoniji. Na nastopu so nam predstavili del programa z jubilejnega koncerta.

Koncert v našem društvu se je začel s pevskim pozdravom našega mešanega pevskega zbora pod vodstvom Maje Dobrila. Iz svojega programa smo izbrali tri popolnoma različne pesmi, in sicer črnsko duhovno Kum ba yah, Pipo Andreja Baše v harmonizaciji Dušana Prašelja in Žabe Vinka Vodopivca ter Vladimirja Hrovata.

Nato smo na oder povabili goste, ki so se predstavili z naslednjim programom:

Ilze Arne (1953)

Cantemus

P. I. Čajkovski (1840–1893)

Dostojno yest

Ambrož Čopi (1973)

Missa brevis

Sopran: Urška Šemrov

Alt: Ana Čakš

Alt: Jasmina Antonić-Babnik

Klavir: Manca Trček

Marjan Grdadolnik (1967)

Laudate dominum

Sopran: Urška Šemrov

Klavir: Manca Trček

Eugen Suchon (1908–1993)

Akasi mi krasna (Peter Bella Horal)

Mykols Leontovyč (1877–1921)

Ščedryk (ukrajinska ljudska)

Hilarij Lavrenčič (1962)

Preuozke so stazice

(ljudska iz Benečije)

Patrick Quaggiato (1983)

Aj, zelena je vsa gora

(ljudska iz Bele krajine)

Adi Danev (1933)

Čuk se je oženil (svatbeni

menuet za mešani zbor)

Na koncu se je predsednica zbora, gospa Olga Drabik, zahvalila za povabilo ter nam podarila dva CD-ja in nekaj notnega gradiva iz lastnega založništva. Vitomir Vitaz se je gostom zahvalil za imenitno petje in krasen koncert, izrazil željo po ponovnem snidenju ter jih prosil za še eno pesem, kar so pevci z veseljem izpolnili na zadovoljstvo občinstva, ki je ves koncert zelo pozorno poslušala.

Po koncertu so bili gostje povabljeni na večerjo v naših prostorih. Po večerji so se priključili še naši pevci in se skupaj še veselili, skupaj tudi sproščeno zapeli in na koncu goste spremili do avtobusa.

Da so gostje bili zadovoljni, priča zahvalno pismo, ki smo ga prejeli nekaj dni po koncertu:

Spoštovani Vitomir, drage pevke in pevci zbora KPD Bazovica,

prisrčna hvala za vse lepo, kar smo doživeli pri vas. Sprejeli ste nas kot prijatelje, kot da bi se že dolgo poznali. Izredno smo uživali na koncertu, ker ste nas tako vi kot publika med petjem spodbujali in nam seveda pozornost prislughnili.

V imenu naše dirigentke, vseh pevk in pevcev ter seveda tudi v svojem imenu vam izrekam res iskreno zahvalo z željo, da naše sodelovanje ohranimo in si skupaj priredimo še kakšen tako lep večer, kot smo ga doživeli na Reki. Z vsem spoštovanjem do vašega

društva, ki goji slovensko pesem in skrbi, da se ne pozabi na matično deželo, čeprav nas loči dr-

žavna meja, vam želim še naprej uspešno delo in vse dobro.

Olga Drabik • Vitomir Vitaz

Gostovanje MePZ Glasbena matica. Foto: Milan Grlica

27. januar Slovenski dom KPD Bazovica Dober dan, Triglavski narodni park PS KPD Bazovica

V Slovenskem domu KPD Bazovica je gostoval Jože Mihelič, alpinist, turni smučar in fotograf. Jože je končal Fakulteto za šport Univerze v Ljubljani, kjer je zdaj stalni zunanji sodelavec za področje planinstva, alpinizma in turnega smučanja. Stalno je zaposlen v javnem zavodu Triglavski narodni park, kjer vodi službo za izobraževanje in narovarstveno vzgojo. Je urednik glasila Svet pod Triglavom, piše in objavlja strokovne in poljudne članke v različnih publikacijah. Nekaj izvodov zadnje številke Svet pod Triglavom je mogoče dobiti v Slovenskem domu KPD Bazovica. Izhaja iz gorniške družine, brat Tine je bil znani slovenski alpinist in pisatelj priljubljenih planinskih in alpinističnih vodnikov.

Na začetku delovanja planinske skupine KPD Bazovica je bil Jože Mihelič eden prvih predavateljev. Tudi takrat je s fotografijami spregovoril o lepotah širše okolice Triglava. S predstavitvijo knjige, monografije Dobro jutro, Triglavski narodni park, nadaljuje delo za popularizacijo enega najlepših predelov Slovenije.

Sinergijo naravnih lepot, rastlinskega in živalskega sveta ter človeka, ki naj bi na območju parka živel v sožitju z naravo, je treba ohraniti tudi za naše zanamce.

Planinci PS KPD Bazovica so prepričani, da bodo Jožeta še videli v svojem okolju in da bodo kmalu spet lahko uživali v njegovih enkratnih posnetkih.

• Darko Mohar

Jože Mihelič. Foto: Anita Hromin

28. januar Viševnik, Slovenija Zimski vzpon PS KPD Bazovica

Čeprav zimski vzpon na Viševnik ni bil v rednem programu dela PS KPD Bazovica, je bil del priprav za letošnji poskus vzpo-

na na štiritisočak Breithorn v švicarskih Alpah. Poleg tega vzpon na Viševnik kot prvi organiziran zimski vzpon planinske skupine (za zimski vzpon se v alpinizmu štejejo samo vzponi čez 2000 m v času koledarske zime) dokazuje, da je poudarek na šolanju članov skupine obrodil bogate sadove in prinesel novo kvaliteto v njihovem športnem delovanju. In nazadnje, a ne najmanj pomembno: po nekaj letih pošiljanja elektronskih sporočil med voditeljema PD Podpeč iz Preserja pri Ljubljani in PS KPD Bazovica je končno vzpostavljen pravi stik, za katerega upamo, da se bo razvilv prihodnje dobro sodelovanje. • Darko Mohar

Vzpon na Viševnik (2050 m)

Po navadi planinarim poleti, pozimi je to redko, kljub temu pase tudi v tem pogledu od letos zadeve nekoliko spreminjajo in zimski vzponi niso več nekaj strahšnega.

V zelo kratkem času se je zbrala ekipa planinske skupine KPD Bazovica, da se bo v sodelovanju s planinskim društvom Preserje - Podpeč pridružila zimskemu vzponu na Viševnik. To je bil prav gotovo zadetek v polno.

Mobilnik me je zbudil ob pol petih zjutraj. Moj bog, naj zdaj vstanem iz tako tople postelje in se odpravim tja na neki vrh v Julijcih, pri temperaturi deset stopinj pod ničlo, se mučim navzgor, pa pazim, da se ne zvrnem navzdol, pa kaj mi je tega treba, so bile misli, ki so se mi zgodaj zjutraj motale po zaspani glavi. A dogovor je dogovor in treba ga je spoštovati. Ni bilo druge kot vstati, se pripraviti in kreniti. Nahrbtnik z vso potrebno zimsko opremo (cepin, dereze, čelada) je bil pripravljen žedan prej, zjutraj sem morala le še skuhati topel čaj, olupiti pomaranče, da tega ni treba v gorskem mrazu, pripraviti sendvič in vse potrebno za okrepčilo je bilo nared. Z zimo ni šale, vse mora biti na do-

segu roke in v nahrbtniku ne sme nič manjkati, kajti v gorah se vsaka pozabljivost ali napačen korak kaznuje; na življenje in zdravje je treba paziti, to je pač neprecenljivo človekovo bogastvo, ki se po izgubi težko vrne.

Ekipa se je ob tričetrt na šest zbrala na postajališču Vrata Jadrana, vsi točni kot švicarska ura, pravi uigran tim. Zoran je imel nalogo varnopripeljati do Rudnega polja, Jadranka je kot didžejka in sovoznica skrbela za glasbo in nadzorovala Zorana, da ne bi med vožnjazaspal, preostali (Lučano, Dionis in jaz) pa smo se »švercali«, sem in tja zaprli oko, kinkali in skušalindomestiti zgodaj zjutraj prekinjeno spanje. V Volskem postanek za kavo – to je bil skrajni čas, da se zaspanci zbudijo. Zapeljivi vonj zgodnejutranje kave, vrvež v lokalu ob avtocesti, množica vedrih smučarjev v pričakovanju smuke, planinarjenja, z željo, da bi nedeljo preživeli v čim boljši družbi in čim bolj sproščeno, vse to je bila spodbudna zgodnejutranja podoba.

Na Rudno polje smo prišli v predvidenem času. Cesta je bila suha in čista, od snega ni bilo v dolini niti »s«, kaj pa nas čaka na Viševniku, smo si lahko samo predstavljali. Oblaki, ki so se vlekli na nebu nad nami, niso obljubljali razgleda, a to niti ni bilo pomembno, prednostni cilj je bil v praksi preskusiti hojo v zimskih razmerah, uporaboderez, cepina, skratka, usvojeno teorijo s Snežnika, saj je ta brez prakse kaj malo vredna, in, seveda, povzpeti se na Viševnik. Vodnik Marko iz planinskega društva Preserje Podpeč nas je dočakal na Rudnem polju. Pričakovali smo, dabo njihovih planincev veliko več, prišli pa so samo trije, in nas pet, to pa je bila ravno prava ekipa za vzpon na Viševnik.

Viševnik (2050 m) je vrh v osrčju Julijskih Alp, nad Pokljuko, Rudnim poljem, zelo dostopen za planinarjenje enako poleti kot tudi pozimi. Marko je, takole

mimogrede, zavzel čelno mesto naše ekipe, določil tempo hoje, pa smo bili razvrščeni kot vlak, en za drugim, ob cik cak hoji, vzpon je bil za vsako pohvalo, z nekaj premori za oddih, Marko pa je pazil, da ni bil nihče zasopel in da je bil vzpon za vse čim lažji. Vrhunski vodnik, ki vliva zaupanje, ki mu na obrazu vidiš, da pozna in spoštuje goro in da v njej uživa. Na vse nas je budno pazil, to je pozneje tudi priznal. Postopoma smo bili vse višje in višje in tako so tudi oblaki z Rudnega polja čedalje bolj ostajali spodaj, nad nami pa se je odpiralo prekrasno modro nebo, z nepozabnim razgledom. Zadovoljstvo je bilo planinariti, dan je bil kot naročen, ki siga lahko samo želiš. Ah, kako nam je bilo dobro! S snegom pokrit in s soncem obsijan Viševnik, prečudovit razgled na Rjavino, Draški vrh, moj najljubši Triglav, tako veličasten in brez najmanjšega oblčka odet v belino, pa zatem Krn in kdo ve kateri vse vrhovi še, blizu in daleč, so pritegovali naše poglede, v podnožju pa oblaki kot morje, skratka, krasota za dušo in srce. Na vrhu kot ponavadi fotografiranje, pečati, čestitke in krajša malica ob toplem čaju na svežem in hladnem zraku

Kavke, le od kod so se vzele, so bile neutrudne, večče so nas preletavale in prosile za kakšno drobtinico kruha, mi pa seveda nismo skoparili. Te ptice so čudovite! Ko bi vsaj za nekaj trenutkov imela njihova krila; sprašujem se, ali jih ne zebe v te tenke nožice, na tem mrazu ... Kako le kljubujejo tej surovi naravi?

Spust z vrha ni bil nič lažji od vzpona, morda celo malo zahtevnejši. Morali smo paziti na vsak korak, kajti z derezami na gojzarijih hoja ni preprosta. Treba se je navaditi, dokler ne dobiš rutine. Lučano je imel malo težav z derezo, ki je počila, tako da je moral biti nekoliko pazljivejši, a se je vseeno spustil brez problemov. Če bi me vprašali, bi pod vrhom ostali še malo in uživali na tem

zobatem soncu in v prekrasnem razgledu, a tudi tako je bilo vse v redu in za vsako pohvalo. V gorah se rada vsake toliko časa ustavim, kjer si želim, se usedem in uživam v razgledu, črpam silo in moč teh planinskih višav. Na Rudno polje smo se spustili ob dveh popoldne. Z gostitelji smo si izmenjali naslove, se zahvalili za prijetno družbo in dogovorili o sodelovanju v prihodnje ter se poslovlili do kakšne druge priložnosti. Posebej pri srcu pa mi je ostala naslednja podrobnost: Marko je povedal, da so bili neko zimo z avtobusom planincev na Učki in da jih je ujel sneg. Naleтели so na oskrbnika planinskega doma na Poklonu, našega Vojka, ki je bil izrazito odprt človek. Poskrbel je, da jim je snežni plug očistil cesto, in tako planincem v avtobusu zagotovil varen spust s Poklona. Resnično mi je bilo v zadovoljstvo slišati takšne pohvalne besede za oskrbnika, člana planinskega društva Opatija, ki upravlja dom na Poklonu, društva, katerega članica sem tudi sama.

Ob vrnitvi smo se ustavili na kosilu v Radovljici, v manjši gostilni (ime sem pozabila) z zelo dobro hrano, pozneje pa še v Lomu na kavi ob poti. Na Vrata Jadrana smo se vrnili ob četrt na osem zvečer, zatem pa odšli vsak proti svojemu domu.

To je bil še en prekrasen izlet, še eno prekrasno planinarjenje je za nami ... Na izletu smo bili Jadranka in Zoran Bistričić, Lučano Verbanac, Dionis Jurić in Mirjana Brumnjak.

♦ Mirjana Brumnjak, prevod Marjana Mirkovića

Triglav z Viševnika. Foto: Darko Mohar

28. januar Slovenski dom KPD Bazovica Skupina *Putokazi*, koncert

Znana reška pevska skupina *Putokazi*, za katero je značilno posebno pevsko izražanje, se je v naši dvorani predstavila s performansom *Dotakni se meseca* – a capella happening. V nabito polni dvorani je osem mladih umetnic s svojim nastopom očaralo občinstvo, ki je pozorno in navdušeno spremljalo njihovo čudovito vokalno in plesno predstavitev. V približno eni uri so se brez odmora vrstile pesmi in

plesne kreacije v interpretaciji umetnic, bodisi posamezno ali skupno, na odru in med občinstvom.

Po predstavi so po dolgem, komaj dočakanem in zasluženem aplavzu še enkrat zaplesale in zapele. V imenu vodstva KPD Bazovica je vodji skupine Mirandi Đaković in umetnicam iskreno čestital in se s simboličnim darilom zahvalil predsednik Milan Grlica. Izrazil je željo po ponovitvi nastopa, saj je bilo občinstvo, željno tovrstnih stvaritev in predstav, prezadovoljno.

♦ Zdenka Jelovčan

je občinstvo sprejelo z velikim navdušenjem in dolgim aplavzom. Srečni zaradi uspešnega nastopa in po prijetnem druženju smo se domov vrnili zelo zadovoljni.

♦ Elizabeta Prelovac, prevod Marjana Mirković

Gostovanje v Circolu. Foto: Petra Aničić

Putokazi. Foto: Leo Lović

♦ FEBRUAR ♦

1. februar Skupnost Italijanov, Reka Naše gostovanje v Circolu Folklorna skupina

V prostorih italijanske narodne manjšine na Reki je potekala prireditve z naslovom *Le mule de Fiume – Le stelle della moda fiumana* (Reške punce – Zvezde reške mode).

Organizator, režiser in vodja programa Aurelija Klausberger je sproščeno in duhovito predstavila in primerjala mestno modo Reke včeraj in danes.

Glavni, ki so predstavljali kostume, so bili člani Circola, od najmlajših do najstarejših let. V revijo so bile vključene moška, ženska in otroška moda, dnevna in večerna oblačila, kopalke, spalne srajce in poročne obleke.

V prijetnem ozračju prepolne dvorane se je društvo KPD Bazovica predstavilo s folklorno in plesno skupino. Prva, pod vodstvom Martine Mičetić, je ob spremljavi harmonikarja Ivana Simića in basista Ivana Hareja zaplesala venček slovenskih plesov, druga, ki jo vodi Hana Nusbaum, pa izvedla točko MTV hip-hopa na glasbo pesmi *Move like a Jagger*. Oba nastopa

1. februar Slovenski dom KPD Bazovica Rijeka Mlaka 2011, razstava

Na začetku novembra 2011 se je vodstvu KPD Bazovica z dopisom oglasil gospod Simper, predsednik reške krajevne skupnosti Mlaka, z željo, da bi v našem prostoru odprli razstavo slik Likovne kolonije Rijeka Mlaka 2011. Zaradi zasedenosti želje nismo mogli takoj uresničiti, ampak smo jo preložili v leto 2012 na sredo, 1. februarja, z začetkom ob 18. uri v klubski sobi.

Vodja Likovne kolonije gospod Vladimir Provči, sicer tudi slikar, je slike pripeljal v naš dom in jih pripravil za razstavo. Kljub izredno slabemu vremenu je bilo obiskovalcev veliko in zanimanje za razstavo zelo dobro. Navzoče je v imenu gostitelja pozdravila tajnica KPD Bazovica Zdenka Jelovčan, v imenu organizatorjev pa gospod Simper in podpredsednica MO Mlaka gospa Irena Grubiša. Spregovorili so o Likovni koloniji Mlaka 2011, ki je tokrat za ustvarjanje izbrala osrednji mestni park Mlaka, se zahvaliliza gostoljubje, umetnikom slikarjem pa za odziv. Podelili so jim tudi priznanja za sodelovanje, in sicer Mirti Blažević, Martini Kner Divić, Mariji Omerza, Jozu Piškoviću, Vladimirju Provčiju, Milici Spinčić in Miri Štok. Tako je bila razstava odprta.

Pred samim odprtjem je vse navzoče pozdravil še vodja Likovne kolonije gospod Provči, razložil njihovo delovanje ter se posebno navdahnjeno zahvalil umetnikom slikarjem. Zahvalil se je tudi vodstvu KPD Bazovica za lepe prostore in postavitev razstave. Po prijetnem druženju in počastitvi, ki so jo pripravili gostje, smo se dogovorili za ohranjanje in nadaljevanje kulturnih stikov v prihodnostih seposlovili.

♦ Zdenka Jelovčan

Likovna kolonija MO Mlaka, razstava slik. Foto: Petra Aničić

11. februar Slovenski dom KPD Bazovica Kulturni praznik

Osrednji kulturni večer februarja je bila tudi letos proslava kulturnega praznika, znova z gostujočimi kulturniki in ustvarjalci iz bližnje Ilirske Bistrice in v sodelovanju s tamkajšnjo izpostavo Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti.

Po Lepi naši in Zdravljici v izvedbi mešanega pevskega zbora KPD Bazovica in pod vodstvom zborovodkinje Maje Dobrila je polno dvorano v glavnem zvestega občinstva v imenu organizatorja pozdravil Vitomir Vitaz, ki je prireditev tudi povezoval. Spomnil je na pomen kulture in vlogo pesniškega velikana Franceta Prešerna, ki je s svojo poezijo pečat vtisnil tudi tokratnemu večeru. Najprej v nastopu domačega zbora, ki je program začel s pesmijo Luna sije, zatem pa – med točkama folklorne skupine pod vodstvom Martine Mičetić, katere plesalci so se zavrteli v venčku slovenskih in istrskih plesov – še v izvedbi gostov, mezzosopranistke Janje Kone-

stabo in moškega pevskega zbora Dragotin Kette. Janja Konestabo, akademska glasbenica, ki jo je obiskovalcem na kratko predstavil Vitomir Vitaz, nastopa od leta 2000, ko se je na prireditvi Mladi solist v Mariboru predstavila ob spremljavi simfoničnega orkestra Mariborske filharmonije, zatem pa je sledila vrsta nastopov in vlog v mariborski in ljubljanski operi ter tujini. Janja Konestabo poučuje solo petje v glasbeni šoli v Ilirski Bistrici in vodi žensko pevsko skupino Kalina, ki združuje pevke z Bistriškega in se je že predstavila tudi na Reki. Na tokratnem nastopu ob klavirski spremljavi Damjane Kinkela je v prvem delu zapela pesem Ukazi, ki jo je na Prešernovo besedilo uglasbil Fran Serafin Vilhar, in pesem Če na rdeče rože zapade sneg Cirila Preglja. Moški pevski zbor Dragotin Kette, ki ga vodi dr. Mirko Slosar, že znan obiskovalcem Slovenskega doma na Reki, je po začetni pesmi Slovenec sem Gustava Ipvavca in Jakoba Gomilška nadaljeval s Prešernovo Zdravljico Ubalda Vrabca in Pod oknom Antona Hajdriha. Zbor, katerega posebnost je udeležba na vseh nastopih revije Primorska poje od prvega leta 1970, je za nastop na Reki izbral še Kettejevi Na trgu na glasbo Vasilija Mirka – to je tudi himna zbora – in Aj, ta lepa krčmarica Bojana Glavine ter pesem Mlatiči Kamila Mašeka. Navdušeni dvorani, ki pevcem kar ni dovolila z odra, so *Kettejevci* podarili še Žabe, glasbeni del večera pa je nadaljevala Janja Konestabo s Prešernovo pesmijo Nezakonska mati, ki jo je uglasbil Fran Serafin Vilhar in pesmijo Ledene rože Hrabroslava Volariča. Program je s plesom v modernem ritmu popestrila plesna skupina KPD Bazovica pod vodstvom Hane Nusbaum, ki je s svojim sodelovanjem obogatila nastop deklet na odru. Prijetno preseñenje zaobiskovalce pa je bila zadnja točka programa, recital, v katerem sta del Prešernove poezije ob klavirski spremljavi Maje

Dobrila doživeto interpretirala Vitomir Vitaz in Zvonimir Stipetić. Za svež pristop in izbor so si zaslužili dolgotrajno ploskanje ter vrsto čestitk in pohval, Zvonimir Stipetić pa napoveduje, da bo k takšnim nastopom v prihodnje skušal pritegniti tudi mlade člane, ki jih v društvu ne manjka.

V imenu društva se je vsem nastopajočim zahvalil Vitomir Vitaz, vodja izpostave JSKD Ilirska Bistrica Igor Štemberger, ki je pripravil program, pa se je zahvalil za vabilo in besedo prepustil someščanu Ivanu Simčiču, zgodovinarju in nekdanjemu kustosu bistriške enote Pokrajinskega muzeja Koper na Premu, ki so ga obiskovalci na Reki med drugim spoznali leta 2008 med zanimivo razstavo zgodovinskega gradiva iz reškega državnega arhiva. Kot je dejal, se na Reki počuti kot doma, veliko znanih obrazov – iz Jelšan, Novokračin, Lazov, Zemon, Topolca ... – je tudi tokrat spoznal v dvorani, za obisk pa se je odločil zaradi novega položaja. Kot kandidat stranke upokojencev Desus je v na novo izvoljenem parlamentu postal poslanec in med drugim član Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. V tem okviru je napovedal, da se bo po svojih močeh zavzel za krepitev stikov z rojaki na Reki in uresničitev vseh dobrih zamisli, ki bi pomagale okrepiti njihov položaj. Ivan Simčič je prireditev obiskal tudi kot urednik v zajetni monografiji o občini Ilirska Bistrica, ki jo je ob tej priložnosti podaril predsedniku KPD Bazovica Milanu Grlici. Uredniški odbor, katerega člana sta tudi Igor Štemberger ter novinar in zgodovinar Tomo Šajn, tudi navzoč na prireditvi, je dva tisoč let zgodovine območja Ilirske Bistrice v knjigi strnil v deset poglavij kronološkega pregleda, enajsto poglavje namenil vsem društvom in zavodom, dvanajsto je osredotočeno na posebnosti, od sakralne do stavbne dedišči-

| IZ DRUŠTVA

ne, trinajsto bistriškemu grbu, liburni, štirinajsto, na katerega je Ivan Simčič, kot pravi, zlasti ponosen, pa omenja prav vse kraje na Bistriškem, kar bo posebno zanimivo za številne rojake, ki so se od tam preselili in danes živijo na Reki in v okolici.

♦ Marjana Mirković

FS društva. Foto: Ira Petris

Janja Konestabo. Foto: Ira Petris

Vitomir Vitaz in Zvonimir Stipetić.
Foto: Ira Petris

Ivan Simčič in Milan Grlica.
Foto: Ira Petris

MePZ in Maja Dobrila. Foto Ira Petris

Plesna skupina društva. Foto Ira Petris

MoPZ Dragotin Kette. Foto Ira Petris

23. februar Slovenski dom KPD Bazovica Putokazi

Zaradi velikega zanimanja je bil znova organiziran koncert te reške pevske skupine. Dvorana je bila polna, nastop uspešen.

♦ Marjana Mirković

25. februar Slovenski dom KPD Bazovica Obisk slušateljev ljubljske univerze za tretje življenjsko obdobje

Skupina slušateljev na univerzi za tretje življenjsko obdobje iz Ljubljane je na pobudo predavateljice Ane Jevševar obiskala Reko, ogled mesta in znamenitosti pa povežala tudi s srečanjem z rojaki v Slovenskem domu KPD Bazovica.

Ana Jevševar predava predmet Slovenska, evropska in svetovna zgodovina, v ta okvir pa so vključeni tudi ogledi na terenu. V pester program so vključili ogled pristanišča in mestnega središča z mestnim stolpom, staro mestno hišo, cerkve sv. Vida, sv. Hieronima in Marijinega vnebovzeta, palači Municipio in guvernerjevo palačo ter več poslopij, od državnega arhiva do nekdanjega hotela Evropa Josipa Gorupa in njegovega mavzoleja na pokopališču Kozala ter seveda Slovenskega doma KPD Bazovica. Na koncu so dodali še postanek v Opatiji, ki praznuje mesec cvetočih kamelij.

Obiskovalce sta v imenu društva KPD Bazovica nagovorila predsednik mešanega pevskega zbora Vitomir Vitaz in tajnica Zdenka Jelovčan, jim zaželela dobrodošlico in na kratko predstavila delovanje, v pogovoru z rojaki pa so gostje izvedeli še marsikatero zanimivost. Sicer pa so se, glede na vprašanja, ki so jih postavljali, slušatelji na obisk zelo dobro pripravili. Ob tej priložnosti so posebej pohvalili knjigo Fluminensia Slovenica dr. Irvina Lukežiča in izrazili željo, da bi poleg NUK-a prišla tudi na police drugih ljubljanskih knjižnic.

Z izletom, ki so ga v lepem sončnem dnevu začeli na Trsatu, so bili zelo zadovoljni, z zanimivo predstavitvijo znamenitosti in lepo slovenščino pa jih je še posebej očaral mladi turistični vodnik Bojan Šenkinc, lastnik agencije Promotiv, sicer pa dolgoletni član KPD Bazovica, ki jim je tako *dodal novo vrednost v spoznavanju Reke*, kot je v svoji zahvali društvu za prijazen sprejem med drugim dejala Ana Jevševar.

♦ Marjana Mirković

Univerza za tretje življenjsko obdobje

Univerzo za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani so leta 1986 ustanovili univerzitetni učitelji s področja andragogike, vede o izobraževanju odraslih, njeno osnovno poslanstvo pa je razvijati izobraževanje starejših. To poteka v študijskih krožkih, poleg mentorja so tudi slušatelji sami s svojimi izkušnjami, znanjem in kulturo vir učenja skupine.

Koncept univerze za tretje življenjsko obdobje je že leta 1986 postal predmet preučevanja Evropskega sveta, danes je v evropskem prostoru prepoznan kot poseben koncept, vreden preučevanja in posnemanja. Nastajal je sčasoma v praksi in s pomočjo raziskovalnega dela, upoštevajoč posebnosti slovenskega prostora in družbene spremembe. Ta koncept se ločuje od drugih izobraževalnih in še posebno prostočasnih dejavnosti, ki jih starejšim namenjajo druge organizacije.

Izobraževanje starejših v okviru mreže slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje je danes najbolj razširjena mreža v izobraževanju odraslih v Sloveniji. Po rezultatih raziskave EUROSTAT je Slovenija po udeležbi starejših v izobraževanju med osemnajstimi evropskimi državami na visokem drugem mestu, takoj za Avstrijo. Na spletni strani je objavljen bogat nabor letošnjih predmetov (46), za katere so organizirane skupno kar 303 skupine, največ za angleški jezik (80), umetnostno zgodovino (37), računalništvo (23), italijanski jezik (21), nemški jezik (20) ter svetovno in slovensko zgodovino (15) in slikarstvo (15).

Slušatelji so dejavni tudi v družbenih akcijah in tako se jih je že veliko prijavilo tudi na vseslovensko prostovoljsko okoljsko akcijo 24. marca, ki bo tokrat v sklopu globalne pobude World Cleanup 2012, in bodo tudi del milijonske množice, ki bo od marca do septembra 2012 v svojih državah izvedla enodnevne prostovoljske čistilne akcije v več kot 70 državah z vsega sveta. Več:

<http://www.univerzazatretjeobdruštvo.si>

♦ Marjana Mirković

25. februar Izlet na Krk Po sledih Frankopanov PS KPD Bazovica

Zbrana skupina in gostje iz Slovenije se je držala načrta. Tudi zaspenci so prišli. Avtobus je bil nabit poln.

V Vrbniku je ena skupina odšla na kavo, nekateri so našli *žlahtino*, kapljico rujnega, večina pa je odšla na prijeten in poučen razgled Vrbnika s turističnim vodnikom ali vodnico, kar je organiziral Darko. Velika skupina planincev je z Darkom odšla proti zalivu Melska, na plažo Sveti Marak.

Manjša skupna se je po stopnicah in serpentinah spustila pod Vrbnik, do plaže in majhnega pristana. Burja je na plažo napihala veliko smeti, ribiči, ki so ravno pripluli, so dvignili tri parangale. Z barke so na pomol postavili kar lepo število raž, brancinov in orad.

Od tam smo se napotili v zadruho, seveda nakupovat in degustirat vino. Pravočasno smo prispeli do avtobusa in se napotili v Risiko. Naš šofer Franjo je uspešno zavrtil avtobus in končno sta se dve skupini skupaj napotili v Gradec. Gradec je prvo bivališče Frankopanov, to je krških knezov.

Čez Vrbniško polje po Marmontovem mostu proti Svetemu Krševanu in razrušeni cerkvici na vrhu smo odšli proti Garici, kjer nas je spet čakal avtobus.

Lačni in utrujeni smo planinski izlet končali v znani gostilni

Tri maruna v Poljicah. Druženje, kosilo in dobro vino smo nadaljevali s pesmijo, ki še

na Delti na Reki ni potihnila. Na Krku je, tako kot v Istri, vedno kaj novega in neraziskanega. Treba

je samo prehoditi del poti in v grmovju se že kaj najde.

♦ Jasna Zazijal - Marušić

Napoleonov most. Foto: Darko Mohar

IZ SVETOV

Svet slovenske narodne manjšine
Mesta Reka

Svet slovenske narodne manjšine
Primorsko-goranske županije

14. december

Slovenski dom KPD Bazovica

Svet SNM Mesta Reka

Svet SNM PGŽ

Skupno sejo obeh svetov slovenske narodne manjšine, Mesta Reka in Primorsko-goranske županije, sta odprla predsednika Boris Rejec in Dimitrij Jelovčan Bulatović. Kljub odsotnosti zaradi bolezni in dela je bila seja sklepčna.

Žal so razmere takšne, da sveta še vedno nista dobila registracije z ministrstva za upravo, čeprav je bilo nešteto klicev po telefonu ali pa smo pošiljali fakse ali e-pošto. Očitno na ministrstvu ni nikogar, ki bi podpisal registracije. Predsednika sta v nadaljevanju predstavila načrt dela ter finančni načrt za leto 2012. Gre za spodbujanje učenja slovenskega jezika, za kar sta sveta v prejšnjem mandatu namenila donacijo OŠ Pečine in vrtcu Potok. Sklenjeno je, da se ta donacija nadaljuje. Omenjeno je tudi, da je končana zgoščenka Jaka

Rijeka Davorja Grgurića, ki predstavlja Reko z osnovno idejo kot nadnacionalno močno mesto. Pri izvedbi sodeluje veliko predstavnikov drugih narodnih manjšin, nekaj besed v slovenščini v pesmi prebere Marjana Mirković. Na prošnjo Davorja Grgurića bosta sveta izdajo zgoščenke finančno podprla, a v podobnem znesku kot drugi sveti na Reki, čaka se le registracija, da bi lahko končali to zamisel.

Na dnevnem redu je bila tudi prošnja iz Cerknice, društva KUD Paleta, likovne delavnice, ki bi nam z razstavo slik

in podobnih umetniških prikazov članov starejše dobe pričarala njihov svet. Sklenjeno je, da bi bila ta predstavitev lahko v okviru 65. letnice našega društva, Anita Hromin pa je celo predlagala, da bi bila kot povratna predstavitev organizirana razstava foto sekcije društva KPD Bazovica v Cerknici.

Milan Grlica je predstavil novost, napovednik Info društva KPD Bazovica, ki bo zamenjal delec Kažipota. V letu 2012 se glasilo spreminja v nov bilten, ki bo izhajal na tri mesece. Sklenjeno je, da bo naslednja seja svetov februarja, z željo, da bi bila do takrat opravljena vsaj registracija.

♦ Boris Rejec

10. januar Obisk francoskega novinarja

Obiskal nas je g. Emmanuel Le Merlus, francoski novinar, z željo, da bi izvedel kaj več o naših možnostih in pravicah v državi Hrvaški, skorajšnji novi članici Evropske unije. Sestanku z njim sta se odzvala predsednika naših svetov, Boris Rejec in Dimitrij Jelovčan Bulatović. G. Merlus nam je na dolgo razlagal razmere v raznih deželah, ki jih je obiskal, od Škotske na severu pa dol čez Anglijo, Wales, Francijo, Španijo in Portugalsko, pa spet na drugi konec Evrope, Avstrijo, Češko, Poljsko in baltiške države, Estonijo, Letonijo in Latvijo. Govoril je o krivicah, ki se godijo raznim narodom, o okupaciji, asimilaciji, o nemožnosti šolanja nekaterih manjšin, nekatere so celo obravnavane kot kriminalci. Pojasnjeval nam je, kaj od nas pričakuje kot odgovor, vendar se nam je zdelo, da je odšel od nas malce razočaran, ker ni dobil nobenih bombastičnih izjav o morebitnih pritiskih ali celo

nemožnosti javnega predstavljanja. Pokazali smo mu naše dejavnosti svetov pa tudi delovanje našega društva: slike, knjige, ki smo jih natisnili, naše sodelovanje z mestno upravo pa tudi sodelovanje z drugimi narodi, ki živijo v našem okolju. Zelo ga je zanimala dosedanja založniška dejavnost svetov in postavitve spominske plošče Josipu Gorupu.

Prosili smo ga, da nam sporoči, v katerih glasilih bo objavljen pogovor. Na koncu je sledilo tudi fotografiranje s prisrčnim pozdravom nasvidenje. Zdi se, da se je poslovil z nejasno sliko o nas; verjetno je pričakoval drugačno podobo. Naj mu bo srečno!

♦ Boris Rejec

Boris Rejec in Emmanuel Le Merlus.
Foto: Boris Rejec

17.-18. februar Skupnost Albancev, Reka Ob samostojnosti Kosova

Sveta albanske narodne manjšine na mestni in županijski ravni sta organizirala proslavo v počastitev četrte obletnice samostojnosti Kosova. Poleg predsednice Suade Shahini in predsednika Ganija Xarrahija ter vodilne predstavnice albanske skupnosti v Primorsko-goranski županiji Ermine Lekaj Prljaskaj sta se

dogodka udeležila tudi veleposlanik Republike Kosovo v Republikli Hrvaški Valdet Sadiku in predsednik albanske krovne organizacije na Hrvaškem Ton Marku.

V programu se nam je predstavila etnologinja s Kosova Dafina Morina, ki nam je spregovorila o življenju tamkajšnjih Albancev, njihovi narodni noši ter predmetih, ki jih domačini v vsakdanjem življenju skoraj ne uporabljajo več. V drugem delu programa je bil predvajan film Življenje na Kosovu reške novinarka na lokalni TV-postaji RiTV Hele- ne Anušić.

Navzoči so z velikim aplavzom pozdravili ta dogodek. Med povabljenimi gosti je bil tudi predsednik Sveta slovenske narodne manjšine Mesta Reka Boris Rejec, ki je čestital gostiteljem, poudaril dosedanje dobro sodelovanje med temi telesi obeh manjšinskih skupnosti in jim podaril monografijo o Bazovici, kar je navzoče razveselilo. V dar pa smo dobili zgoščenko Kosovo's Traditional Sounds in več razglednic iz zbirke etnološkega muzeja v Prištini. Slavje se je nadaljevalo z zabavo ob spremljavi albanskih umetnikov s Kosova.

♦ Boris Rejec

Praznik samostojnosti Kosova.
Foto: Boris Rejec

IZ URADA ZA EVROPO

V 2012 v nove prostore

Zveza slovenskih kulturnih društev na Hrvaškem je na pobudo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu leta 2008 na Reki ustanovila Urad za Evropo kot poslovni servis za svetovanje pri prijavih na razpise za sredstva EU. Urad za Evropo je leta 2011 vzpostavil sodelovanje s Poslovnim klubom slovenskih in hrvaških gospodarstvenikov v Zagrebu, kot član iz Hrvaške je vključen tudi v posebno delovno telo, oblikovano na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu v okviru Strategije sodelovanja med Slovenijo in slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva do leta 2020 (članica je Petra Aničić). Morda bo to dejstvo – poleg novih razpisov in skorajšnjega članstva Hrvaške v Evropski uniji – spodbudilo razpravo in morebiten skupen

dogovor vseh slovenskih organizacij na Hrvaškem o razvoju v prihodnje in krepitvi položaja tudi v tem okviru in širše. Sodelovanje z evropsko pisarno na Reki je v svoj načrt dejavnosti za prihodnje štiriletno obdobje na letni skupščini decembra 2011 za zdaj uvrstilo le društvo SKD Istra v Pulju oziroma ob tej priložnosti (znova) izvoljena predsednica Klaudija Velimirović.

Urad za Evropo vodi Marijana Košuta Banković, pomaga ji Petra Aničić. Ob koncu leta sta urad preselili na naslov Podpinjol 43, v poslopje Slovenskega doma KPD Bazovica, kjer imata lepo urejeno pisarno v drugem nadstropju. Stik: elektronska pošta: euoured@ri.t-com.hr; telefon/faks: +385 (0)51 632 630 ter gsm: 091 22 33 421 (Marijana Košuta Banković) in gsm: 091 571 33 14 (Petra Aničić).

♦ Marjana Mirković

7. december BTC Ljubljana FAM

Društvo poslovnih žensk FAM je letno srečanje, ki je potekalo v novi Kristalni dvorani ljubljanskega BTC-ja, pripravilo v sodelovanju z Uradom Vlade RS za Slovence v zamejstvu in Inštitutom za narodnostna vprašanja (INV). Namenili so ga predstavitvi zamejskega gospodarstva in gospodarskih institucij slovenske narodne skupnosti v Italiji, Avstriji, na Hrvaškem in Madžarskem in temu posvetili tudi dobro obiskano okroglo mizo. Vodila jo je direktorica INV-ja Sonja Novak Lukanovič, sodelovali pa so dr. Breda Mulec (Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu), Felix Wieser (Drava Trading GmbH, Zveza bank), Marina Einspieler-Siegert (Slovenska gospodarska zveza), Andrej Šik (Slovensko deželno gospodarsko združenje), Boris Peric (finančna družba KB1909), Marijana Košuta Banković (Urad za Evropo), Ignac Rupar (Poslovni klub slovensko-hrvaških gospodarstvenikov) in Barbara Antolič (podjetnica, predsednica Sveta slovenske narodne manjšine Varaždinske županije in podpredsednica društva SKD Nagelj). Več: www.uszs.gov.si

♦ Marjana Mirković

IPA Slovenija - Hrvaška 2007-2013

Urad za Evropo je vse slovenske organizacije na Hrvaškem obvestil o javnem razpisu v okviru Operativnega programa IPA Slovenija-Hrvaška 2007-2013, ki je velika priložnost za sofinanciranje čezmejnih projektov. Upravičeni prijavitelji in partnerji so tudi slovenska kulturna društva in sveti slovenske narodne manjšine na Hrvaškem, ki jih urad poziva k posredovanju zamisli za nove projekte.

Rok za oddajo vlog je 16. april 2012 do 15.30. Informacije v Uradu za Evropo. Več: <http://www.si-hr.eu>

♦ Marjana Mirković

Marijana Košuta-Banković in Petra Aničić. Foto: Petra Aničić

IZ POUKA DPS

Dopolnilni pouk slovenščine in slovenske kulture (DPS) v društvih KPD Bazovica na Reki, SKD Gorski kotar v Čabru, SKD Istra v Pulju in SKD Lipa v Buzetu vodi učiteljica Dragica Motik. Učence spodbuja tudi k pisanju prispevkov; nekatere nam je poslala in objavljamo jih v celoti.

9. december Sv. Miklavž je obiskal naše otroke v Čabru

V Čabru je bilo 9. decembra v skupini udeležencev dopolnilnega pouka slovenščine zelo veselo. Otroke in njihove starše je obiskal prav poseben gost, sv. Miklavž. Pred njim jenajprej v učilnico med otroke stopil hudi parkelj s svojim malim vražičkom. Nameraval nam je pokvariti vzdušje. Zapodil se je med otroke in iskal tiste, ki niso bili pridni ali pa so nagajali. No, na njegovo žalost takšnih ni mogel najti, ker so vsi naši otroci zelo pridni in ubogajo. Tako parklju ni uspelo drugega kot podeliti nekaj šib, ki smo jih pozneje doma zažgali. Otroci so pa že nestrpno čakali našega posebnega gosta, sv. Miklavža. Pred njim so prišle dobre vile in nas s pesmijo in plesom pripravile na njegov prihod. Ko se je Miklavž pojavil v slavnostnem plašču in s škofovsko kapo na glavi ter palico v roki, z veliko dolgo in sivo brado, so bili otroci presenečeni in navdušeni. Vsi smo ga lepo sprejeli, saj je to

dober mož, ki ima zelo rad otroke, še posebno naše, ker so bili vse leto tako pridni. Z veseljem so Miklavžu in nam staršem pokazali, kaj so se naučili. Peli so otroške pesmi, povedali, kako so pomagali svojim staršem, prebrali pisma, ki so jih napisali Miklavžu. Tisti otroci, ki še ne znajo pisati, pa so Miklavžu narisali svoja sporočila in želje, kaj bi radi, da bi jim prinesel. Miklavž je bil navdušen, ker so mu otroci pripravili takšen sprejem in ker so mu znali povedati toliko lepega. Rekel jim je, naj se še naprej tako lepo učijo slovenščino, naj ubogajo svoje starše in učiteljico Dragico ter druge starejše ljudi. Zaželel jim je zdravja in veliko vsega, kar si sami želijo, da se jim v naslednjem letu uresniči. Podaril jim je darila in obljubil, dabo spet prišel tudi naslednje leto.

Srečanje smo končali z nasmehom in v dobrem vzdušju ter obljubili, da bomo tudi naslednje leto pričakali sv. Miklavža.

• V imenu vseh staršev zapisal
Josip Košmrl, oče dveh učencev
dopolnilnega pouka slovenščine v Čabru

15. december Slovenski dom KPD Bazovica Okusili smo slovenske jedi pri pouku

Pri dopolnilnem pouku slovenščine smo se pogovarjali o ajdi in raznih jedeh, ki jih lahko skuhamo iz ajdove moke.

Spoznali smo, da se je ajda na Slovenskem pojavila že zelo davno. Omenja se že leta 1426, še pred odkritjem Amerike. Ajda je imela pomembno vlogo v ljudski prehrani. Iz nje so naše mame in stare mame pripravljale številne jedi, kot so močnik in žganci, pekle so ajdov kruh in še mnogo drugih dobrot. Jedi iz ajdove moke imajo poseben, zelo prijeten okus – takšnega nima nobena druga jed. Pri pouku je v skupini nadaljevalcev in izpopolnjevalcev padla ideja, da bi skuhal ajdove žgance, in to kar pri pouku. Ker nam to ni uspelo, smo hitro naredili nov načrt. Vsak je prevzel eno zadolžitev in odlično se je izteklo. Zdenka je priskrbela ajdovo moko – za to priložnost jo je prinesla prav iz Ljubljane –, Ivan je šel v Ilirsko Bistrico po kranjske klobase, Glorija je pripravila domače kislo zelje in krompir iz Jelšan. Lilijana je poskrbela za stroškovnik... Vsi drugi pa so bili »zadolženi« za dobro vzdušje. Naša učiteljica gospa Dragica Motik pa nas je opogumljala in nam vlivala veselje, da smo uresničili to zamisel in se tako dokopali do novih slovenskih receptov.

In naslednji ponedeljek je bil že tukaj. Ob uri smo se dobili. Prinesli smo še vroče jedi, Slavica ajdove žgance z ocvirki, Glorija kislo zelje in kuhan krompir, Ivan pa kuhane kranjske klobase. In začelo se je.

Mizo smo pognili z ročno izde-

Učiteljica (desno) s starši in učenci. Arhiv pouka.

lanim prtom s slovenskimi motivi. Petra je od nekod prinesla krožnike, serviete in jedilni pribor. Vse je bilo čudovito. V razredu je močno zadišalo po pravi domači jedi. Posedli smo okrog mize in se pogovarjali, kako se pripravljajo žganci, zelje... po kranjsko, dolensko, štajersko. Bilo je veliko vprašanj, »kuhance« so morale pojasnjevati podrobnosti priprave. Nekateri so prvič okusili žgance. Vse smo slastno pojedli. Čeprav smo sedeli v učilnici, smo si ustvarilivzdušje slovenske kuhinje.

ln kakšen užitek je to bil? Že videz prinesenih jedi nas je navduševal. Izmenjavali smo si recepte. Slišalo se je: »Moja mama je delala takole.« »Jaz pa to naredim tako, da ... Kako pa ti?« »Kaj si dala v zelje, da je tako okusno?« Tako smo si podajali besede in uživali v slovenskih besedah in slovenskih jedeh. »To potrebujemo, kako lepo je bilo!« Na koncu smo še vsi skupaj zapeli znano ljudsko pesem Po Koroškem, po Kranjskem že ajda zori...

• Lilijana Čargonja, Slavica Bačić Vuković

21. december Srednja šola, Buzet V Buzetu smo pekli orehovo potico in miklavževali

Sv. Miklavža so udeleženci DPS praznovali tudi v Buzetu, s peko orehove potice in skupaj z učiteljico Dragico Motik ter v sodelovanju s SKD Lipa Buzet. Učiteljica Dragica Motik je v tem šolskem letu z učenci pripravila več uspešnih prireditev tudi ob drugih priložnostih. Za prizadevno delo je skupaj z nastopajočimi prejela številne pohvale in čestitke staršev in obiskovalcev.

LITERARNI KOTICEK

Marija Šenk Moj dom

Že dolgo nisem tam, no, vem, bili so drugi časi, ko sem prišla sem, takrat sem bila mlada in lepa sedaj pa sem siva in brez očal slepa.

Tam, kjer me je moja mati rodila, z brati skupaj o lepem učila, bilo je majhno mesto, bela cesta, sedaj je asfalt in za avte premalo mesta.

Prej sem redno »domov« hodila, mami in rodbini vsega nosila. No, odkar mame ni, daril ne nosim, oni imajo več kot mi.

Vsako leto na dan mrtvih sveče prižgem na pokopališču svojih staršev, tja grem, niti eno leto tega nisem preskočila, ker bi drugače zelo žalostna bila.

»Moj dom« je sedaj tu, v prelepem Primorju, drugje sedaj ne bi mogla živeti, tukaj mislim tudi umreti.

/.

Marija Šenk

Na Reki, 10 januarja 2012

Iz reške luke. Foto: Krispin Stock

Si-T

Projekt Slovenska informativna točka Si-T med drugim obsega posredovanje informacij in pomoč posameznikom pri urejanju dokumentacije za različna področja, ki zadevajo sodelovanje s Slovenijo (študij, štipendije, zaposlitev, pokojnine, državljanstvo ...).

Rubrika Si-T bo spremljala pomembnejše dogodke in sporočila ter obja-

vljala obvestila, povezana z manjšinsko problematiko in s slovenskimi organizacijami na Hrvaškem, v tej zvezi pa bodo predstavljeni tudi nekateri kulturni projekti v Sloveniji. Projekt podpira Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Izvajalka projekta je Marjana Mirković, stik: gsm 091 503 6086, e-pošta: marjana.mirkovic@rit-com.hr

1. december Slovenščina v vrtcu na Reki

V vrtcu Mlaka na Reki se je začel program slovenskega jezika. Hrvaška zakonodaja narodnim manjšinam omogoča izobraževanje v svojem jeziku tudi na predšolski ravni. Rojakom na Reki in v Primorsko-goranski županiji je

bila tamožnost večkrat predstavljena v mesečnem biltenu Kažipot, a nanjo dolgo ni bilo odziva. V prepričanju, da bi staršem veljalo ponuditi program slovenščine ob samem vpisu v vrtec, sta uradno pobudo za učenje slovenščine v javnih vrtcih leta 2009 v imenu svetov slovenske narodne manjšine Mesta Reka in Primorsko-goranske županije dali takratni predsednici Dušanka Gržeta in Marjana Mirković.

Oba sveta sta ob koncu svojega mandata (2007–2011) junija 2011 za ta projekt namenila tudi manjšo donacijo za nakup učnih pripomočkov in ustreznega gradiva. Da bi pobudo podkrepila tudi s podatki, sta sveta jeseni 2010 v sodelovanju z rojakinjo Vesno Katić, predavateljico na reški učiteljski fakulteti, v vseh vrtcih izvedla anketo za starše in vzgojiteljski kader. Odzvalo se je več kot tisoč staršev od dobrih tri tisoč vpisanih malčkov ter večina vzgojiteljic. Triintriidesetstaršev, večinoma slovenskega rodu, je v anketi izrazilo interes za program v slovenščini. Po dogovoru z vodstvom ustanove Reški vrtec je bilo po anketi, ki je prinesla tudi podatke o vzgojiteljicah z znanjem slovenščine, sklenjeno, da bo septembra 2011 učenje slovenščine uvrščeno v dejavnost dveh reških vrtcev, na Mlaki in

Pečinah.

Program, pripravljen v sodelovanju z Vesno Katić in v okviru projekta Slovenska informativna točka Si-T, pa se je po večmesečnem zastoju in preverjanju postopka naposled začel uresničevati šele decembra 2011, a le v vrtcu Mlaka na Potoku, v reški četrti, kjer sicer tradicionalno živi veliko rojakov. Po besedah ravnateljice reške predšolske ustanove Gordana Rena se je zaradi odhoda v šolo zmanjšalo število sprva prijavljenih otrok, poudarja pa, da bodo program javno predstavili v aprilu, mesecu odprtih vrat, in do tedaj zagotovili tudi vse potrebno za nemoten potek, od računalnika do slikanic in drugega gradiva. Za zdaj je vse prepuščeno prizadevni vzgojiteljici slovenskega rodu Zvezdani Srok, ki slovenščino poučuje dvakrat na teden v obliki tečaja in s skromnim osebnim gradivom, a zato z veliko žara in zanesenosti. Gre namreč za potomko slovenskega rodu, ki je, tako kot Vesna Katić, dobršen del otroških let preživela v Slovenskem domu KPD Bazovica. Znanje in ljubezen do slovenščine pa je Zvezdani Srok prenesla njena mati, Ružica Kozem Čubić, režiserka, igralka, pevka in vsestransko aktivna članica društva v prvih desetletjih delovanja.

♦ Marjana Mirković

4. december

Parlamentarne volitve Nedžad Hodžić iz Poreča novi manjšinski poslanec

Na parlamentarnih volitvah na Hrvaškem je v posebni, dvanajsti volilni enoti, s kandidati za manjšinske poslance v skupini petih narodnih manjšin, ki poleg slovenske vključuje še albansko, bošnjaško, črnogorsko in makedonsko manjšino, največ glasov, več kot četrtino (26,51%), prejel kandidat neodvisne Bošnjaške demokratske stranke Hrvaške Nedžad Hodžić iz Poreča. Na drugo mesto se je, le z dobrim odstotkom manj, uvrstila kandidatka albanske krovne organizacije Ermina Lekaj Prljaskaj iz Selč. Dosedanji poslanec dr. Šemso Tanković je prejel dobrih 17% glasov. Med dvanajstimi kandidati iz vrst bošnjaške, albanske in makedonske manjšine slovenske organizacije tudi tokrat niso imele svojega kandidata za poslanca, tako kot ga ni bilo niti na prejšnjih volitvah leta 2007. Mnenje je, da zaradi številčne premoči predvsem bošnjaške manjšine ni možnosti za izvolitev slovenskega kandidata.

Manjšinski poslanci, izvoljeni na volitvah, bodo poleg že omenjenega Nedžada Hodžića po svojem položaju postali tudi novi (stari) člani Sveta za narodne manjšine: trije poslanci srbske narodne manjšine, dr. Milorad Pupovac, Vojislav Stanimirović in Jovo Vuković, dr. Furio Radin (italijanska narodna manjšina), mag. Denes Šoja (madžarska narodna manjšina), Vladimir Bilek (češka in slovaška narodna manjšina) in Veljko Kajtazi (avstrijska, bolgarska, nemška, poljska, romska, romunska, rusinska, ruska, ukrajinska, vlaška in judovska narodna manjšina).

♦ Marjana Mirković

Vesna Katić. Foto: Marjana Mirković

15. december–31. januar, 19.00
PPMHP, Reka
Leteči človek
Stanko Bloudek (1890–1959)

V organizaciji Tehničnega muzeja Slovenije (TMS) in v sodelovanju z reško Zvezo za tehnično kulturo je bila v predverju Pomorskega in zgodovinskega muzeja Hrvaškega primorja (PPMHP) na Reki odprta razstava z naslovom *Leteči človek Stanko Bloudek*. Razstava predstavlja tega letalskega pionirja, konstruktorja, izumitelja, vsestranskega športnika in graditelja, ki je najbolj znan po smučarski velikanki v Planici, po njem pa se imenuje tudi najvišja nagrada za šport RS, ki se podeljuje od leta 1956. Razstavo so v Tehničnem muzeju Slovenije pripravili leta 2009, ob petdesetletnici smrti Stanka Bloudka.

Na Reki jo je odprl reški župan Vojko Obersnel, kot gosta pa sta se dogodka iz Slovenije udeležila direktor TMS dr. Orest Jarh, ki je navzoče tudi nagovoril, in vodja projekta Irena Marušič. Zelo zanimiva razstava, ki je bila 21. septembra 2011 odprta tudi v Slovenskem domu v Zagrebu in od katere je prevzet tudi hrvaški prevod, za katerega je poskrbela tajnica Sveta slovenske narodne manjšine Mesta Zagreb Agata Klinar Medaković, bo v sodelovanju s slovenskimi društvi predvidoma na ogled tudi v nekaterih drugih mestih na Hrvaškem.

Večer na Reki se je s kulturnim programom nadaljeval v Marmorni dvorani PPMHP-ja, ko so podelili tudi letne nagrade za tehnično kulturo. Med drugimi je priznanje za prispevek na tem področju kot aktivni član foto kluba Color na Reki prejel Darko Mohar, član vodstva KPD Bazovica in vodja njegove planinske skupine.

♦ Marjana Mirković

21. december
SLOMAK, sporočilo

Slovenska manjšinska koordinacija SLOMAK, ki od leta 2004 povezuje krovne organizacije slovenskih skupnosti v Italiji, Avstriji, na Madžarskem in Hrvaškem, je na novoizvoljene poslance Državnega zbora RS in na predsednika RS dr. Danila Türka naslovila pismo, v katerem čestitajo novi sestavi slovenskega parlamenta in se med drugim zavzemajo za ohranitev funkcije ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu. Menijo tudi, *da je treba nadgraditi dosedanje sodelovanje v okviru parlamentarne komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, manjšinska vprašanja naj postanejo del vsakodnevne stvarnosti DZ z možnostjo, da se celovito uresniči poslovnik DZ, ki predvideva tudi neposredno vključevanje predstavnikov manjšinskih organizacij v del samega parlamenta in pristojnih komisij in odborov. V tem smislu bi veljalo razmisliti, da bi specifična parlamentarna komisija dobila status odbora.*

Med podpisniki krovnih organizacij je tudi predsednik Zveze slovenskih društev na Hrvaškem Darko Šonc.

♦ Marjana Mirković

21. december
OŠ Pečine, Reka
Novoletni nastop učencev slovenskega jezika in kulture

Skupina učencev slovenskega jezika in kulture na OŠ Pečine je v šolski knjižnici nastopila na srečanju z naslovom *Božiču naproti*. Pobudo zanj je dala knjižničarka Ksenija Sobotinčič Štropin, poleg učiteljice Vide Srdoč, ki poučuje slovenščino, sta pri pripravi sodelovali še učiteljici tretjega razreda Marijanka Križ in Monika Žurga Kvaternik. Marko Pavlović, Dino Vasilić in Dario Rački ter učenci slovenskega jezika Lara Stroligo, Ana Marčeta, Anđela Pilić, Renee Heigl, Claudia Andročec, Mara Maržić, Nensi Denona, Adriana Starčević, Vid Ivančić, Karlo Mrvoš in Filip Ivošević so prebrali svoja pisma novoletnih želja, napisana tudi v slovenščini, v obeh jezikih pa so nastopajoči zapeli tudi tradicionalne božične pesmi, nekatere skupaj z učenci 6. b razreda, ki so ocenjevali njihovo ustvarjalnost. Želje tretješolcev so bile različne, od sladoleda in čokolade do snega ali brata, izstopalo pa je pismo Mare Maržić, ki je dedka Mraza prosila, naj ob božiču obdaruje bolne, zapuščene in lačne otroke ter jim prinese radost, mir, ljubezen in igrače ...

♦ Marjana Mirković

Z nastopa v knjižnici. Foto: Marjana Mirković

23. december OŠ Dragotin Kette Ilirska Bistrica Obisk OŠ Pečine z Reke

Odzvali smo se povabilu tretjega razreda OŠ Dragotina Ketteja iz Ilirske Bistrice. Na izlet je šlo petnajst učencev tretjega razreda in tri učiteljice (Marijanka, Monika in Vida). Krenili smo ob 8.15 uri izpred šole.

Kmalu smo prišli v Ilirsko Bistrico, kjer smo na nekem parkirišču prvič malicali, drugič pa, ko smo prišli v šolo, kjer so nas zelo lepo

sprejeli. Vsak učenec je imel nalepko s svojim imenom – tako kot tudi učiteljici – in je bil zadolžen za enega učenca z naše šole. Filip pa je imel celo dva gostitelja, ker je bil njegov brat bolan in ni šel na obisk. Pozdravila nas je tudi ravnateljica z upanjem, da smo začeli bogato in dolgo sodelovanje. Potem smo si ogledali božično-novoletno prireditev nižjih razredov OŠ Dragotina Ketteja, se slikali skupaj z Bistričani in dedkom Mrazom, mu zapeli pesem in prejeli darilo za tretji razred. Čeprav nismo bili lačni, smo z užitkom pojedli kosilo

v šolski jedilnici, ker je bilo odlično. Ko so nam razkazali svojo šolo, smo krenili na ogled starega dela Ilirske Bistrice s Hodnikovim mlinom, ki je zdaj muzej, in mestno knjižnico, kjer so nam obljubili, da nam bodo naslednjič pripravili kakšno delavnico ali kaj prebrali. V knjižnici imajo tudi otroški oddelek in enake Kekčeve zgodbe, kot jih imamo pri nas na Pečinah.

Preden smo se poslovili, smo gostitelje povabili, naj čimprej vrnejo obisk, kar so tudi z veseljem sprejeli. Zadovoljni in polni vtisov smo prišli domov. • Vida Srdoč

Kmalu na svidenje! Foto: Vida Srdoč

9. januar Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS Sprejem za predstavnike iz sosednjih držav

Tedanji minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan je sprejel predstavnike slovenskih kmetijskih organizacij iz Italije, Avstrije, Madžarske in Hrvaške in se jim zahvalil za preteklo sodelovanje ter poudaril pomen kmetijstva v proizvodnji hrane. V imenu sekcije za kmetijstvo pri SKD Gorski kotar

iz Hrvaške sta se srečanja udeležila predsednik društva Slavko Malnar in članica Anita Pintar z družinskega kmetijskega posestva Pintar (www.pintar.hr).

Ob tej priložnosti je minister za leto 2012 posebej poudaril klasično kmetijsko/prehransko politiko, s poudarkom na zagotavljanju varne hrane in povečanju samooskrbe, zatem povečane aktivnosti na področju informiranja o pomenu hrane iz lokalne bližine in ohranjanju podeželja, kot tretje pa je opozoril na nujno združevanje kmetov v združne sisteme, saj

bo v letošnjem letu, ki je Mednarodno leto združništva, poseben poudarek dan poslovni nepovezanosti kmetov. Več: <http://www.mkgp.gov.si>

• Marjana Mirković

22. januar DHSS

Društvo hrvaških študentov v Sloveniji (DHSS) je dobilo novo vodstvo. Predsednik Dino Pastorčić napoveduje razgibano dejavnost, več: www.dhss.si, stik: dino_pastorcic@yahoo.com

24. januar

Galerija Garbas

Zvončarji, razstava

V okviru spremljajočega programa letošnjega reškega pustnega karnevala, ki je vstopil v svoje tretje desetletje, odkar ga je turistično društvo na začetku osemdesetih let znova uspešno oživele (1982) in je danes uvrščen na seznam 500 najpomembnejših dogodkov v Evropi, je tudi tokrat potekalo več dogodkov. Ponekod so jih zaznamovali tudi gostje iz Slovenije, denimo v Kastvu, kjer so pustno veselje na trgu na dan sv. Antona, 17. januarja, ko se uradno začne pustno dogajanje, oblast in mestne ključke pa prevzamejo maškare, napovedali tudi podgrajski skoromati. S svojim zvonjenjem, kot je povedal njihov član Branko Buterin, pa so tokrat morali najprej priklicati zimo. Pri tem so bili, tako je pozneje pokazalo vreme, več kot uspešni.

Zvončarji, močno podobni slovenskim kurentom, so del lokalne tradicije, posebej žive v okoliških krajih Reke. K njeni ohranitvi je letos lepo prispevala tudi zelo zanimiva razstava umetniške keramike z naslovom Zvončarji in keramika 2000, ki je v času karnevalskih dogajanj lepo obogatila kulturno ponudbo Reke. Odprta je bila v galeriji Garbas v prostorih konservatorskega zavoda ministrstva za kulturo RH v starem jedru Reke. Organizator razstave je bilo društvo Interinova Mučiči, ki ga vodi Ivna Safundžić, v sodelovanju s konservatorskim zavodom in turističnim uradom na Reki. Razstavo je pred številnimi obiskovalci odprl siceršnji reški župan Vojko Obersnel in med drugim pohvalil delo keramikov, ki so se potrudili tradicijo zvončarstva predstaviti na tako poseben način. Poudaril je, da je to dokaz, kako je pravzaprav karneval mogoče povezati z umetnostjo

in ponuditi lep vpogled v tradicijo zvončarstva, močno zakoreninjeno v naših krajih, in ki je nedavno tudi postala del nesnovne kulturne dediščine Unesca, na kar smo vsi, ki imamo radi to tradicijo in karneval, izjemno ponosni. Dogodka pa se je udeležil tudi drugi, takrat aktualni župan v predpuštnem času, Meštar Toni, seveda v spremstvu letošnje kraljice karnevala Nine Simčić. Navzoče so nagovorili še vodja konservatorskega zavoda Željko Bistrotić, Eni Šebalj iz občine Matulji, kjer vsako leto poteka tudi poseben zvončarski sprevod, navadno z udeležbo kurentov, in Ivna Safundžić, ki je povedala, da gre za pregled triletnega ustvarjalnega dela in da bo drugi del razstave na ogled 15. februarja v muzejski zbirki zvončarjev v Rukavcu. Razstavljeni dela, ustvarjena na zadano temo, so pokazala pravo razkošje oblik in stilov sodelujočih avtorjev in izrazne načine njihovega doživljanja zvončarske dediščine. Vodilna nit je bila predstaviti temo s posameznimi detajli, značilnostmi in vtisi, z ustvarjalnim avtorskim pečatom in na podlagi kulturnega izročila, tudi iz umetniškega ustvarjanja v različnih tehnikah keramike. Sodelovali so člani društva Interinova iz Hrvaške, Italije in Slovenije in drugi keramiki, med njimi znova Dušanka Gržeta in Tomislav Gržeta, tudi člana KPD Bazovica, ter Mladen Ivančić iz Opatije, Mojca Žnidaršič iz Ilirske Bistrice in Tajči Čekada z Reke, tudi avtorica fotografij v katalogu.

♦ Marjana Mirković

4. februar

HNK Ivana pl. Zajca, Reka

Ples v maskah

Na odru reškega narodnega gledališča Ivan pl. Zajc je bila premierno uprizorjena drama Ples v maskah Mihaila Jurjeviča Lermontova, ki jo je polna dvorana zelo lepo sprejela. Delo je režiral slovenski režiser Vito Taufer, ki

Tomislav Gržeta, Enorog, goli raku. Foto: Dušanka Gržeta

je na oder reškega teatra v preteklih desetletjih postavil že več uspešnic.

Gre za zahtevno predstavo drame, napisane v verzih in v novem prevodu znanega hrvaškega akademika, pesnika in prevajalca Luke Paljetka. Poleg članov drame v predstavi sodelujejo tudi zbor, operni orkester in balet reškega gledališča. Režiser Taufer je dramo predstavil kot *komad, ki govori o temni plati človekove narave* in je v tem pogledu močno povezana z našim časom. *Temeljno vprašanje, ki ga zastavlja, je prava stran človeškega obraza, ali je ta bela ali črna, dobra ali slaba*, je na predstavitvi pred premiero dejal Taufer. V glavnih vlogah nastopajo Dražen Mikulić, Aleksandra Stojaković, Andreja Blagojević, Jasmin Mekić, Denis Brižić in Alen Liverić. Poleg Vita Tauferja so pri predstavi sodelovali še trije slovenski ustvarjalci, koreograf Matjaž Farič, kostumografinja Barbara Podlogar in avtor glasbe Mitja Vrhovnik Smrekar.

Več: www.hnk-zajc.hr

♦ Marjana Mirković

6. februar Urad predsednika RS Ljubljana Odlikovani Darko Šonc

Predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk je podelil odlikovanja in ob tej priložnosti je Red za zasluge prejel tudi Darko Šonc, ki od leta 1994 zelo uspešno vodi društvo Slovenski dom v Zagrebu in dve leti manj tudi krovno organizacijo Zvezo slovenskih društev na Hrvaškem. Kot je med drugim dejal dr. Danilo Türk, je Darko Šonc prejel odlikovanje za prispevek k ohranjanju slovenske kulture in jezika na Hrvaškem, k uspehom pri povezovanju Slovencev na Hrvaškem ter h krepitvi dobrih odnosov med Slovenijo in Hrvaško. Darko Šonc je v zahvali poudaril, da je to nagrada vsem Slovincem na Hrvaškem za njihov trud pri ohranjanju jezika in kulture.

Darku Šoncu iskrene čestitke!

♦ Marjana Mirković

Kje se je izgubilo predlagano priznanje za Vinka Žiberta?

Darku Šoncu zaslužno veljajo čestitke, a ob velikem zadovoljstvu, da je odlikovanje prejel vodilni predstavnik slovenske skupnosti na Hrvaškem, velja omeniti, da je bil ob koncu leta 1999 za odlikovanje predlagan tudi prvi predsednik krovne organizacije, Vinko Žibert (1931–2007) z Reke, večletni predsednik društva Bazovica. Pri ustanovitvi Zveze Slovencev na Hrvaškem (ZSH), kot se je ob registraciji leta 1992 imenovala krovna organizacija, je on odigral osrednjo in povezovalno vlogo med rojaki na Hrvaškem. Med tremi ustanovnimi društvi ZSH je bila reška Bazovica edino stabilno društvo, v njem pa je bil do leta 1996 tudi prvi sedež ZSH, ki jo je do preselitve v Zagreb Vinko Žibert tudi uspešno vodil. Slomškovo prosvetno društvo Slovenski dom v Zagrebu so namreč od osamosvojitve države do leta 1994, ko se je preimenovalo v KPD Slovenski dom in je vodstvo prevzel Darko Šonc, pretresale vodstvene krize, medtem ko se je društvo Triglav iz Karlovca, kjer so bile zaradi vojne razmere zelo težke, po registraciji ZSH umaknilo iz krovne organi-

zacije, njegovo mesto pa je prevzelo istoimensko društvo iz Splita, ustanovljeno nekaj mesecev po registraciji ZSH. Brez dvoma lahko rečemo, da se je krovna organizacija vzpostavila in obdržala tudi zaradi velikega truda in predvsem trdne drže Vinka Žiberta. V takratnih časih, ki so bili zaradi močnega nacionalističnega pritiska v državi težki in nevarni za vse manjšine, ga ni bilo strah pojaviti se z vsemi odprtimi vprašanji in na straneh reškega Novega lista javno in brez omahovanja izpostaviti takrat najbolj žgoč problem, pridobitev pravice do hrvaškega državljanstva, ki je za številne rojake čez noč postala pogoj, ki je zagotavljal ohranitev službe, stanovanja, pokojnine ...

Svet slovenske narodne manjšine Primorsko-goranske županije v prejšnjem mandatu (2007–2011) je Urad predsednika Republike Slovenije pred dvema letoma prosil za preveritev omenjenega predloga za odlikovanje pok. Vinka Žiberta. Kot je bilo rečeno, je omenjeni predlog *verjetno založen in težko dostopen nekje v arhivu*, za priznanje pa da je mogoče znova zaprositi tudi posthumno. Dvajsetletnica krovne organizacije v tem letu je nova priložnost za to.

♦ Marjana Mirković

Darko Šonc (prvi z leve) ob podelitvi. Foto: www.up-rs.si

•KULTURNI PRAZNIK•**7. februar
Sprejem pri predsedniku RS**

Predsednik RS dr. Danilo Türk je ob slovenskem kulturnem prazniku sprejel predstavnike slovenskih narodnih skupnosti iz Avstrije, Hrvaške, Italije in Madžarske. Ob tej priložnosti je predsednik organiziral tudi daljši pogovor s predstavniki slovenskih manjšin o skupnem slovenskem kulturnem prostoru ter o njihovem položaju in projektih. Srečanja so se udeležili tudi predsednik krovne organizacije in zagrebškega Slovenskega doma Darko Šonc ter vodilni člani iz SKD Nagelj Varaždin Igor Šerdoner in Barbara Antolič, SKD Istra Pulj Klaudija Velimirovič in SKD Oljka Poreč Miriam Pran. Več: www.up-rs.si

♦ Marjana Mirković

**6.-28. februar
Mesec kulture v Zagrebu**

V Slovenskem domu so 6. februarja slovesno predstavili dvojezično monografijo o slovenskih slikarjih Slovenske barve v hrvaški likovni umetnosti avtorice Polone Jurinič, objavljeno tudi na spletni strani http://slovinci.hr/uploads/zaloznistvo/knjiga_slovenskeboje.pdf. Odprli so tudi razstavo priznanih umetnikov, slikarja Vasilija Josipa Jordana in kiparja Stanka Jančiča ter mlajših likovnikov, slikarja Damiirja Medveška in kiparja Denisa Kraškoviča. Del slovenske tradicije so v hrvaško prestolnico 9. februarja prinesli ptujski kurenti in s plesom povabili na 52. kurentovanje na Ptuju, ki je letos potekalo pod okriljem Evropske prestolnice kulture Maribor 2012. Veleposlaništvo RS v RH je v sodelovanju s podjetjem Impakta Les stalni zbirki Muzeja za umetnost in obrt v Zagrebu 16. februarja slovesno podarilo ležalnik Rex, legende

slovenskega oblikovanja Nika Kralja. Darilo je obogatilo fundus muzeja, v katerem je že približno šestdeset let starejši prototip tega znamenitega stola. Umetnostna zgodovinarica Mirjana Repanić Braun je 28. februarja v zagrebški cerkvi sv. Katarine predstavila monografijo o tej cerkvi in spregovorila o delu in umetninah, ki so jih tam ustvarili Francesco Robba, Krištof Jelovšek, Ivan Komersteiner, Peter Rumpel in Hans Georg Geiger. Večer je obogatil orgelski koncert Elizabete Zalović. Več: www.slovinci.hr

♦ Marjana Mirković

**6. februar
Narodni dom, Buzet
Skupno praznovanje
vseh društev v Istri**

Vsa slovenska društva v Istri so ob 8. februarju že četrto leto zapored pripravila skupno praznovanje. V sodelovanju z Ljudsko odprto univerzo Augustin Vivoda v Buzetu je bilo gostitelj tokrat društvo SKD Lipa. Nastopili so mešani pevski zbor in pevska skupina Encijan iz SKD Istra Pulj, člani SKD Oljka iz Poreča in glasbena skupina SKD Lipa iz Buzeta ter učenke dopolnilnega pouka slovenščine in slovenske kulture iz Buzeta pod vodstvom učiteljice Dragice Motik. Zaradi slabega vremena je bil odpovedan nastop skupine odraslih tega pouka iz Slovenskega doma KPD Bazovica na Reki.

Več: <http://www.rtv slo.si/zamejci/>

Prisrčen nastop. Foto: Marjana Mirković

**7. februar
Mestna hiša, Umag
Kulturni praznik v SKD Ajda**

Najmlajše slovensko kulturno društvo na Hrvaškem, SKD Ajda, je v polni dvorani mestne hiše slovesno proslavilo spomin na slovenskega pesnika Franceta Prešerna. V programu, ki ga je pripravila in vodila Majda Vlačić, so zanimivo in slikovito predstavili njegovo življenje in delo, pripoved pa so dopolnile recitacije Prešernovih pesmi in obogatil glasbeni nastop vokalne skupine, na ogled pa je bil tudi ponatis originalne izdaje Prešernovih Poezij.

Več: <http://www.rtv slo.si/zamejci>

♦ Marjana Mirković

**11. februar
Bife MBT, Plešče
Večer poezije**

V prostorih lokala MBT v goranski vasi Plešče v dolini Čabranke je v počastitev kulturnega praznika v organizaciji tamkajšnje Etnološke zbirke Palčava šiša in slovenskega kulturnega društva Gorski kotar iz Prezida potekal večer poezije. Obiskovalcem sta se poleg programa v izvedbi organizatorjev predstavila še pesnika iz sosednjih območij Hrvaške in Slovenije, članica Društva slovenskih pisateljev iz Loža Vanja Strle, hrvaškemu bralstvu pesniških zbirk znana po svoji ljubezenski liriki, in član Društva hrvaških književnikov iz Delnic Davor Grgurić, pisec proze in poezije. Nobeden od njiju se ni ustrašil sneženja, ki je ves čas spremljalo naš zimski literarni večer in ga odelo v posebno čarobno doživetje zimskega druženja ob verzih, kar si le redko lahko še privoščimo.

Večer se je začel z zgodbo Marka Smoleta o Francetu Prešernu, člani društva Gorski kotar so pripravili recital njegovih pesmi v slovenščini in hrvaškem prevodu, na kitari jih je spremljal mladi Josip Malnar iz Prezida. Pesnik Zlatko Pochobradsky iz

Čabra pa je za to priložnost v domače narečje, ki ga govori prebivalstvo na obeh straneh meje, prevedel Prešernovo Zdravljico. Drugi del večera je bil posvečen gostoma. Najprej se je s svojim delom in literarnim ustvarjanjem predstavil Davor Grgurić, ustanovitelj etnološkega društva Prepelinc in radijske oddaje v narečju Radijo Žrjoafka na delniškem radiu Gorski kotar, sicer avtor več književnih del, med njimi tudi romana o modernem življenju v Gorskem kotarju. Tokrat se je odločil za svoje pesmi v lokvarskem govoru, iskrive in polne humorja, ki so razveselile marsikaterega izmed obiskovalcev. Zatem se je s svojo, nekoliko drugačno poezijo in izborom v slovenščini in hrvaščini predstavila slovenska pesnica Vanja Strle, avtorica, ki ima za seboj že več kot deset zbirk lirike. Pred dvema letoma je kot gostja iz tuje sodelovala na potovanju ladje knjižnice, v okviru projekta, ki poleti poteka ob jadranski obali in v obmorskih krajih promovira literarno ustvarjanje in kulturo. Ena izmed njenih novejših zbirk, Vprašaj magnolijo, je izšla tudi v hrvaščini in prevod, delo Silvine Lautar, je bil pri širšem literarnem bralstvu deležen velikih pohval. Večera se je udeležila tudi Silvana Lautar, sicer likovna umetnica iz bližnjega Tršća, in tokrat v priložnostnem pogovoru predstavila Vanjo Strle in sebe. Pesniški večer se je končal z ogledom najnovejšega iz bogate bere Davorja Grgurića, videospota pesmi *Vrže majo sejno* (<http://youtu.be/cYJCJRjvVVI>). Njegovo izvedbo ljubezenske pesmi, napisane v delniškem narečju, ob pazljivi montaži in z dobrim občutkom za pesem spremljajo posnetki lepih prizorov iz različnih krajev pravljico lepega Gorskega kotarja, kot ga promovira Davor Grgurić. Na začetku spota je bila v to vključena tudi scenografija iz Palčave šiške Plešce. Predvajanje videospota je bil lep konec literarnega večera,

ki je bil tudi nova spodbuda za druženje med ljudmi. Toplino izrečenega pa je še okrepil sneg, ki je padal vso noč.

♦ Marko Smole, prevod Marjana Mirković

13. februar Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak ministrica

Novoimenovana ministrica, pristojna za Slovence v zamejstvu in po svetu, Ljudmila Novak je prevzela posle od svojega predhodnika dr. Boštjana Žekša. V izjavi po primopredaji je med drugim napovedala vrsto sestankov s predstavniki slovenske manjšine v Avstriji, Italiji, na Hrvaškem in Madžarskem. Posebno pozornost bo posvetila medijem, in sicer v smeri posodobitve in spodbujanja uporabe elektronskih medijev.

Ljudmilo Novak so pri kandidaturi za ministrsko mesto na prvi seji 7. februarja soglasno podprli parlamentarni člani komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, ki jo v novem mandatu vodi Franc Pukšič.

♦ Marjana Mirković

•OBVESTILA•

Preverite veljavnost osebni dokumentov

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Republiki Hrvaški je 31. januarja na spletni strani pozvalo k preverjanju veljavnosti dokumentov. V letu 2012 bo namreč potekla veljavnost večjemu številu potnih listov in osebni izkaznic, zato je pričakovati podaljšane roke za izdelavo novih dokumentov. Vloge zanje bi veljalo vložiti vsaj mesec dni pred datumom poteka dokumenta, veleposlaništvo pa še opozarja na zahtevo določenih držav, da je potni list ob vstopu na njihovo ozemlje veljaven vsaj še pol leta. Več:

<http://zagreb.veleposlanistvo.si>

♦ Marjana Mirković

Poletni tabor

Svetovni slovenski kongres sprejema prijave za letošnji tabor, ki bo od 28. julija do 4. avgusta potekal v domu Centra za šolske in obšolske dejavnosti Vojsko pri Idriji. Prijave zbirajo do 20. maja oz. do zapolnitve mest.

Več: <http://www.slokongres.com>

Avsenikova glasbena delavnica za izseljence

Zavod Glasbena šola Avsenik v Begunjah na Gorenjskem od 19. do 25. junija vabi na posebno glasbeno delavnico. Program bo obsegal tridnevno poučevanje ter izlete in nastop v dveh slovenskih krajih. Pogoj je predznanje v igranju diatonične ali klavirske harmonike, ritma, basa oziroma solo električne kitare, trobente, kontrabasa, baritona ali klarineta. Več: <http://shop.avszenik.com/glasbena-sola>

♦ Marjana Mirković

•ŠTUDIJ V SLOVENIJI•

Razpis

Izšel je razpis za dodiplomski študij na slovenskih univerzah v študijskem letu 2012/2013. Rok za prijavo je 5. avgust 2012, v elektronski obliki pa 5. marec 2012. Drugi rok za tujce je od 1. do 5. oktobra 2012, neposredno na visokošolskih ustanovah. Informacije na telefonski številki 091 593 6086 (od 10. do 12. ure) in po pogovoru osebno v Slovenskem domu KPD Bazovica.

Več: <http://www.vpis.uni-lj.si/>

♦ Marjana Mirković

Študij slikarstva na daljavo

Šola za risanje in slikanje v Ljubljani organizira izreden dodiplomski študij slikarstva (240 KT), ki poteka na daljavo in je priznan tudi na Hrvaškem. Osemsemestrski študij je mogoče končati v treh koledarskih letih. Več: www.arthouse-si.com

♦ Marjana Mirković

POGLED Z ONKRAJ SNEŽNIKA

Slovenija v primežu globalne krize

Kako zajeti pestro politično, gospodarsko in družbeno dogajanje zadnjih treh mesecev v Sloveniji v omejen novinarski prostor, ni preprosta naloga. Zato so pri mojem prvem prispevku za novo glasilo Slovencev na Reki in v Primorsko goranski županiji nujne poenostavitve pri opisudogodkov v deželi onkraj Snežnika.

V nedeljo, 4. decembra 2011, smo se slovenski in hrvaški volivci odpravili na parlamentarne volitve, le da so bile vaše volitve v sabor redne, naše pa izredne, leto dni pred iztekom mandata poslancem državnega zbora. Še ena razlika je bila očitna že v nedeljo zvečer, ko smo oboji gledali posebne TV-oddaje ali pa poslušali radijske postaje in nestrpno pričakovali prve rezultate glasovanja. Rezultati na Hrvaškem so bili napovedani in levosredinska koalicija s SDP na čelu je slavila pričakovano zmago, v Sloveniji pa je bilo znano le to, da v političnem smislu ni še nič znano ali celo odločeno.

Relativna zmaga povsem nove in nedefinirane stranke, danes imenovane Pozitivna Slovenija, s prekaljenim političnim mačkom Zoranom Jankovičem na čelu je sicer za kratko potolažila in celo navdušila levo usmerjene volivce. Vendar se je kmalu pokazalo, da se parlamentarna računica, po kateri mora zmagovita koalicija zagotoviti v državnem zboru vsaj 46 glasov, za levo opcijo ne bo izšla. Medtem ko je levica pri vas slavila prepričljivo parlamentarno zmago, so se pri nas politične igrice komaj začele.

Po prehajanju manjših parlamentarnih strank od Jankovića do Janeza Janše in nazaj, ki je

s svojo SDS (Slovenska demokratska stranka) sicer postal na videz volilni poraženec, se je po novem letu pokazalo, da je bila Jankovićevo zmaga v političnem smislu Pirova zmaga. Tako smo Slovenci dobili novo desnosredinsko vlado, ki ji bo drugič v zgodovini samostojne Slovenije vladal prekaljeni politik Janez Janša v koaliciji s še štirimi strankami. Po številu sedežev v parlamentu so to Državljska lista Gregorja Viranta, stranka, ki je tako kot Jankovićevo Pozitivna Slovenija nastala tako rekoč čez noč, poleg nje pa še tri manjše stranke: SLS (Slovenska ljudska stranka), NSi (Nova Slovenija, ki se je po štiriletni abstinenci vrnila v državni zbor) in stranka upokojencev DeSUS, ki je vedno znala krmariti in prikrmariti k oblasti.

Ne glede na vse napisano pa je treba zapisati, da se bo morala nova vlada, ki je skrčila število ministrstev na komaj osem, spopasti s hudo gospodarsko krizo, ki je posledica globalne krize, pa tudi (pre)številnih notranjih slabosti na videz urejene in uspešne Republike Slovenije. Z gospodarsko krizo vstric gre družbena z rekordnim številom brezposelnih in nezadovoljstvom vse večjega števila državljanov ter hudo poslabšanega socialnega položaja najnižjih družbenih slojev. Svoj gnev in protest zaradi ukinitve kulturnega ministrstva so nekaj dni srdito bili slovenski kulturniki, a je bilo vse zaman. Je pa nova koalicija ohranila ministrstvo za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki ga vodi ministrica brez listnice, predsednica stranke NSi Ljudmila Novak. Če ni listnice, navadno ni kaj veliko denarja, vendar je nova ministrica že v prvih nastopih zagotovila, da se skrb za rojake v zamejstvu

in po svetu ne bo poslabšala. Ravno v teh dneh, ko je nastal ta zapis, so vlada in nekateri njeni ministri napovedali veliko krčenje denarja za javno porabo in posledično s tem odpuščanja zaposlenih v javnem sektorju. Vlada je začela mukotrpne in po vsej verjetnosti dolgotrajne pogovore in pogajanja s socialnimi partnerji, predvsem s sindikati, saj reforma, po kateri namerava vlada letos prihraniti kar 800 milijonov evrov, ne bo uspela brez rezov v socialne pravice, v zdravstvo, šolstvo in zaposlovanje. Cilj vlade, kot ga je napovedal njen predsednik Janša, je pripeljati Slovenijo v naslednjih letih med srednje razvite države EU.

Kljub črnim oblakom, ki se zgriinjajo nad državljani Slovenije, pa za zdaj med ljudmi ni videti pretiranega pesimizma. Če nič drugega, nam naši športniki dvigujejo moralo, saj smo v nacionalno zelo prestižnem športu, v smučarskih poletih, dobili v tridesetletnem Kranjčanu Robertu Kranjcu kar svetovnega prvaka. Med ekipami v skokih pa je bila slovenska reprezentanca tretja v Vikersundu na Norveškem.

Primorska, moja ožja slovenska domovina, je od 2. marca do konca aprila v znamenju zborovskega petja. Vsak konec tedna se namreč na koncertih predstavljajo primorski pevski zbori. Med letošnjima 202 zboroma jih bo kar pet iz slovenskih društev na Hrvaškem, med njimi tudi najstarejši udeleženec primorske pevske revije iz Hrvaške, mešani pevski zbor KPD Bazovica. Pa še ena zanimivost, vezana na revijo: prvič bo eden od njenih 32 koncertov v Pulju, v organizaciji tamkajšnjega slovenskega kulturnega društva.

• Tomo Šajn

SREČANJA

Mirjana Brumnjak: Obožujem slovenske vrhove

Da so neokrnjena narava, zeleno okolje in čist zrak najboljše zdravilo proti stresu, vedo že ptice na vejah, toda le redki izmed nas sklenejo vzeti stvari v svoje roke in se resneje ukvarjati s kakšno izmed dejavnosti v naravi.

Večina izmed nas proste koncedna najraje preživlja v popolnem brezdelju, prizadevajoč si vsaj na kratko izključiti vse vrste fizičnih in mentalnih dejavnosti. Profesionalci nas opozarjajo na nasprotno, po napornem poslovnem tednu, ki ga večina opravi sede, je za telo najboljše zdravilo aktivna regeneracija v naravi. S tem se v celoti strinja Mirjana Brumnjak, članica planinske skupine KPD Bazovica z Reke, ki je čare planinarjenja in bivanja v naravi povsem po naključju odkrila pred dvanajstimi leti.

»Deset let sem članica planinske skupine KPD Bazovica, v matično planinsko društvo Opatija pa sem včlanjena že dvanajst let. Na ta dolgoletni staž v PD Opatija sem zelo ponosna, saj gre za društvo, ki na območju Primorsko-goranske županije deluje že od leta 1950. Danes sem v tem društvu aktivna tudi kot tajnica,« poudarja zelo simpatična planinka Mirjana Brumnjak, ki se je s planinarjenjem začela ukvarjati povsem naključno. Urejala je knjigovodske knjige za neprofitne organizacije, med katerimi so bili tudi opatijski planinci, in ti so jo povabili, naj se jim pridruži. »Pomislila sam, zakaj pa ne? In takoj, ko sem se odpravila na prvi izlet, me je ta prekrasni hobi povsem očaral,« poudarja Mirjana Brumnjak.

Mirjanin prvi izlet je bil vzpon na čudovit Krn v Sloveniji. Tistega dne je bilo strašno neurje, zato je bil ta prvi planinski pohod za Mirjano pravi ognjeni krst. »Če boš to zdržala, boš še naprej pla-

ninec, sicer pa ne boš. Imeli smo točo, krušenje kamenja, neurje, vse, česar si noben planinec ne želi, da se mu sploh kdaj zgodi. A me ni odvrnilo,« pojasnjuje Mirjana, ki je do danes »absolvirala« vso Slovenijo oziroma vse slovenske vrhove. Z manjšini premori je v osmih letih prehodila vse prečudovite slovenske vrhove in v celoti spoznala lepote vseh. Nekatere, katerih lepota se ji je posebej vtisnila v spomin, je obiskala večkrat, denimo vrh Triglava šestkrat, na Nanosu pa je bila dvakrat. Mirjana je prehodila vso Slovensko planinsko pot ali Transverzalo, torej vse vrhove od Maribora do Ankarana. Transverzala obsega impresiven seznam planinskih lepot, od Pohorja in severovzhodnega dela Kamniško-Savinjskih Alp in Karavank do Julijskih Alp in jugozahodnega dela ter Starih točk. »Obožujem vse odprte slovenske vrhove, vsak izmed njih je po svoje lep in resnično ni razloga, da jih vsakdo ne bi mogel obiskati. Menim, da se je treba le malo pripraviti, v fizičnem in mentalnem

pogledu, oziroma dobiti voljo, da se obvlada posamezen vrh. Pomembno je, da posameznik verjame, da to zmore, da ni ovire, ki bi mu to lahko preprečila.« Vendar se Mirjana ni osredotočila le na slovenske vrhove, med svojim planinskim stažem je spoznala tudi skoraj ves Velebit, Alpe, želi pa si znova obiskati nekatere najlepše slovenske vrhove. Letos namerava premagati kakšnega od evropskih štititisočakov, a se ji nikamor ne mudi, pravi, vse bo šlo po vrsti. Vsem amaterjem in tistim, ki načrtujejo ukvarjanje s planinarjenjem, pa Mirjana sporoča: »Nihče, ki se začne ukvarjati s planinarjenjem, nikoli ne odneha,« ter priporoča obisk Alp ali Velebita. »Alpe so čarobne in čudovite, Velebit pa je bolj robinzonski, bolj divji, avanturističen. Priporočam torej vsakemu, da se odpravi v planine, tiste, ki so bližje ali pa bolj oddaljene. Ko boste enkrat poskusili, zlepa ne boste odnehali,« ob koncu pogovora svetuje simpatična Mirjana.

♦ Dimitrij Jelovčan Bulatović
prevod Marjana Mirković

Mirjana Brumnjak je prehodila vso Slovensko pot. Foto: Darko Mohar

FOTO KOTIČEK

Kristina Valkai

Kristina Valkai

Robert Paić

Robert Paić

Robert Paić

Ira Petris